

HREBELJANOVIĆI, BALIĆIEVIĆI I OSTALI FOČANSKI TRGOVCI
U PERIODU 1469–1524. GODINE

Prof. dr Esad Kurtović
Univerzitet u Sarajevu, Filozofski fakultet

Apstrakt: Zahvaljujući većem broju kreditnih zaduživanja u Dubrovniku, u prilici smo da predstavimo najvažnije fočanske trgovce iz druge polovine XV i početka XVI stoljeća. Detaljniju pažnju posvećujemo najpoznatijima, Hrebeljanovićima i Balićievićima, njihovim zaduživanjima i obimu kreditne trgovine, a promatramo ih i u kontekstu ostalih trgovaca njihovog vremena. Centralni likovi su rođaci Radoje Hrebeljanović (1469–1479) i njegov sinovac Nikola Balićiević (1500–1524) koji su najjači trgovci u Foči svoga vremena.

Ključne riječi: Kreditna trgovina, Foča, Dubrovnik, Radoje Hrebeljanović, Nikola Balićiević.

U knjigama zaduženja (*Debita Notariae*) posljednje informacije o Fočacima prije pada srednjovjekovne Bosne su iz januara i maja 1449. godine.¹ Do tada ih prilično redovno, u dužem nizu i u velikom broju pratimo kao dužnike iz dubrovačkog zaleđa, mada visina njihovih kredita na godišnjem nivou ne dostiže 1.000 dukata kao kod trgovaca iz Prače i u Drijevi-
ma.² Tek dvije decenije kasnije, marta 1469, u istim knjigama se opet pojav-

¹ „Nos Vuchota Bogdanouich de Coza et Radassinus Radatouich de Tientista principales debitores et ego Michal Zaulouich plezius et principalis qui me constituo confitemur quod super nos et omnia nostra bona obligamus nos dare et soluere ser Vladissauo de Goze ducatos quadraginta tres auri grossos duodecim per totum mensem marcii proxime futuros. Et sit de presenti viagio. Et si ultra etc. Tenente se dicto creditoris etc. Renunciantes etc. Hec autem carta etc. Judex et testis ut supra” (22–30.01. 1449. g.), *Deb. Not.* XXIV, 111v; „Ego Vucheta Bogdanouich de Coza et ego Radassinus Radatouich de Tintiste principales debitores et ego Michl Zaulouich plezius et principalis, quem me constituo pro ipsis, confitemur quod super nos et omnia nostra bona obligamus nos dare et soluere ser Vladissauo de Goze ducatos septuaginta duos auri usque ad duos menses proxime futuros. Et sit de presenti viagio. Et si ultra etc. Tenente se etc. Renuntiantes etc. Hec autem carta etc. Judex et testis ut supra” (14.05. 1449.g.), Isto, 174v.

² Za ranija zaduživanja fočanskih trgovaca iscrpno, Desanka Kovačević, *Trgovina u srednjovjekovnoj Bosni*, Naučno društvo NR Bosne i Hercegovine, Djela 18, Odjeljenje istorijsko-filoloških nauka 13, Sarajevo 1963, 113–114, 125; Десанка Ковачевић Којић, *Градска насеља средњовјековне босанске државе*, Веселин Маслеша, Сарајево 1978,

ljuju Fočaci, a razlog ovog njihovog izostanka pravda se političkom situacijom nastalom pojavom Osmanlija.³ Njihovi daljnji kreditni ugovori, koje, zbog određenih specifičnosti u zaduženjima jednog roda detaljnije pratimo do aprila 1524. godine, predmet su ovoga rada.⁴

Početak našeg pristupa vezan je za problematiku prezimene Balićević. U stvari, literatura to prezime više poznaje kao Baličević (ponegdje Balićević), i to kroz prizmu Vuka Baličevića, trgovca i poslanika hercegovačkog sandžakbega Mustafabega Milivojevića u njegovom drugom mandatu na toj poziciji (1489–1493).⁵ Zapisivanje Vukovog prezimena pripada dubrovačkoj kancelariji i latinskom jeziku. Ono se javlja u odlukama Vijeća umoljenih i knjigama zaduženja u sljedećim oblicima: „Baglichieuich”, „Balichieuich”, „Ballichieuich”, „Balichieuich”. Uz Vukovog sina Nikolu, pored ovih nabrojanih i najčešćih, iako rjeđe, daju se i sljedeći oblici koji upućuju i na sasvim druga prezimena: „Banichieuich”, „Baligieuich”, „Baglieuich”, „Baglich”. Porijeklo prezimena ovdje nam ostaje nepoznanica i njegovo rješavanje pripada daljnjim istraživanjima, ali izvjesno je da se kroz ono što je ovdje ponuđeno više ne može govoriti o prezimenu Baličević nego o prezimenu Balićević. Moglo bi se reći da je Vuk Balićević ostavio snažnog traga među savremeniciima, a to je vidljivo i kroz identifikaciju njegovog sina Nikole uz čije je ime često navođeno da je on sin Vuka Balićevića („Nicola Vuchi Balichieuich”).

Neka mjesta u zbirci Gliše Elezovića, ona sa dokumentima iz druge polovine XV stoljeća, skreću pažnju na ovdje iskazivani problem. Radi se o dva pisma, koja u različito vrijeme govore o istom događaju, a koji se vremenski poklapa sa vremenom života Vuka Balićevića. Jedno nedatirano pismo govori o ubojstvu i kao jednog od svjedoka spominje izvjesnog, po Elezoviću: „Vuka sina Balićeva ... (Turski: Vuk bin Balik)”.⁶ Drugo pismo, datirano 19. augusta 1498, govori o istom – situira ubojstvo preko dvije de-

168–170, 172–173, 175; Pavo Živković, *Ekonomsko-socijalne promjene u bosanskom društvu u XIV i XV stoljeću*, Tuzla 1986, 95–143; Б. Храбак, *Фоча до краја XVIII века*, Београд 1999, 22–29.

³ Б. Храбак, *Фоча до краја XVIII века*, 77.

⁴ U pravom smislu riječi ovaj pregled obuhvatio je vremenski period od maja 1449. do januara 1533. godine, od 24 zaključno sa 79 sveskom serije *Debita Notariae*. Analizu poslovanja fočanskih trgovaca u zbirci postavci ranije je data u, Б. Храбак, *Фоча до краја XVIII века*, 77–85.

⁵ Ćiro Truhelka, *Tursko-slovenski spomenici dubrovačke arhive*, Glasnik Zemaljskog muzeja 23, Sarajevo 1911, 441; Isti, *Studije o porijeklu*, Matica hrvatska, Zagreb 1941, 10; Д. Ковачевић Којић, *Градска насеља средњовјековне босанске државе*, 189; Б. Храбак, *Фоча до краја XVIII века*, 52 i dalje.

⁶ Глиша Елезовић, *Турски споменици I–I*, Српска краљевска академија, Зборник за источњачку историју и књижевну грађу, Београд 1940, 293.

cenije ranije, a spominje da je svjedok, po Elezoviću: „Vuk Balićević ... (Turski: Vuk Balikevik)”, svoju izjavu dao pred fočanskim kadijom.⁷ Očito je da se radi o ovdje spominjanom Vuku Balićeviču i da se ime Balić (Balik) može uzeti kao osnova za daljnja razmatranja, te za konstataciju da je u pitanju patronimik za prezime Balićevič. Na kraju, primjera radi, Vukića po imenu kroz dubrovačku građu u patronimiku pratimo kao Vukićevića (Vuchichieulich), Milića kao Milićevića (Milichieulich), Dragića kao Dragićevića (Dragichieulich), pa prema tome i Balića bi onda trebali pratiti u patronimiku kao Balićevića (Balichieulich).

U potrazi za relevantnim argumentima posežemo za raznim mogućnostima, pretpostavkama koje ponekad bivaju i kontraproduktivne, ali od kojih ne odustajemo bez valjanog razloga. Za početak, na ovom mjestu pokušavamo barem da damo materijal pogodan za lingviste. Početkom augusta 1375. godine spomenut je Bogić Balić, vlah iz katuna Dobreča Visulovića, a povodom jemstva za jednu pljačku.⁸ Navedeni primjer je rijedak. On pokazuje da je ne samo ime nego i prezime Balić rijetko ali i da je egzistiralo u srednjem vijeku. Ali to nije sve što se može pronaći u neobjavljenoj građi.

Foča zaista ima zasvjedočenu osobu koja u pretpostavci pripada ovom srodstvenom nizu. U oktobru 1441. godine, zabilježen je izvjesni Balić Radohnić iz Foče (Balich Radochnich de Coza). Zajedno sa zemljakom Milutom Tvrdisalićem on se zadužuje kod dubrovačke vlastele Ursa Sorkočevića na 28 dukata i Mihaila Zamanjića i braće na 10 dukata.⁹ Ovo nije jedina informacija o njemu. U januaru 1448. godine, u sporu oko novca spomenut je na specifičan način kao „Balich de Goza Radochnich”.¹⁰ Naša je pretpostavka da bi upravo Balić

⁷ Г. Елезовић, *Турски споменици* I–1, 301.

⁸ „Bogich Balich et Craneç Deyanouich morulachi de catuno Dobreçi Visulouich faciunt manifestum quod ipsi constituent se fideissores Radoslauo Goyacouich pro Milossio Branetich de supradicto catuno de presentando ipsum coram Dobreç supradictum et Volchoslauo Plesçich et Pulnossio Negouanich supra facto stariorum octo olei quod dictus Radoslauus Goyacouich dicit ipsum Milossium Branetich sibi fuisse furatum” (03.08. 1375.g.), *Div. Canc.* XXIV, 59.

⁹ „Nos Balich Radochnich de Coza et Miluth Tuerdisalich dicti loci confitemur quod super nos et omnia nostra bona obligamus nos dare et soluere ser Orsati Petri de Sorgo ducatos auri viginti octo hinc ad unum mensem proxime futurum. Et sit de presenti viagio. Et si ultra etc. Tenendo se etc. Hec autem etc. Judex ser Junius de Bona et Nicola de Stella testis. Et similiter dare et soluere ser Michaeli de Zamagno et fratribus ducatos auri decem ad terminum et in omnibus et per omnia ut supra” (12.10. 1441.g.), *Deb. Not.* XXI, 28v.

¹⁰ „Balich de Goza Radochnich asserens se dedisse Tuerdisse Miroshouich de Gorasde nomine Çuietchi cimatoris qui erat debitor ipsum Tuerdisse ducatos tresdecim et ipse Çuietchus non est certus de hoc et dubitat: quod non sit verum, obligant se et sua bona ad conseruandum sempre ipsum Çuietchum indemnem et promisit quod ipse Tuerdisa nec aliquis eius nomine non postulabit ipsi Çuietcho suprascriptos ducatos XIII. Quod si fecerit

Radohnić iz Foče mogao biti otac famoznog Vuka Balićevića (u literaturi od ranije poznatog kao Vuka Baličevića).

Ni to nije sve. Rodonačelnik Balić Radohnić iz Foče, kojeg smo ovdje nominirali, spomenut u periodu 1441–1448, mogao bi imati brata Hrebjeljana Radohnića iz Foče, koji se u izvorima spominje u periodu 1442–1448. godine. Razlog više za ovu postavku je činjenica da se Hrebjeljan Radohnić u svoja tri poznata spominjanja (1442, 1446. i 1448) povezuje upravo sa zemljakom Milutom Tvrdisalićem, sa kojim je poslovao i njegov brat Balić Radohnić.¹¹ Na isti način, za trećeg brata možemo smatrati Vukšu Radohnića koji se spominje u knjigama zaduženja 1441. godine.¹²

Linijom najuobičajenijeg patronimika za praćenje brojnih porodica u srednjem vijeku u dubrovačkom zaleđu, mogli bismo se kretati od izvjesnog Radohne, koji je živio u prvoj polovini XV stoljeća, i koji je imao tri sina, Balića, Hrebjeljana i Vukšu Radohnića. (Tabela 1.) Hrebjeljan je imao sinove Radoja i Radivoja Hrebjeljanovića. Balićev sin bio je Vuk Balićević, njegov sinovi su Cvjetko Vuković¹³ i Nikola Balićević. Nasljednik Nikole Balićevića

est contentus ex nunc dictus Balich quod ipse Çuietchus possit eum conuenire et constringi facere et ab ipso exigere suprascriptos ducatos XIII quando ipse Tuerdisa pecierit ultra aliquis pro eo renunciando” (11.01. 1448.g.), *Div. Canc.* LXI, 32.

¹¹ „Nos Miluth Tuerdisalich et Chrebeglian Radochnich de Coza confitemur quod super nos et omnia nostra bona obligamus nos dare et soluere ser Orsato Petri de Sorgo ducatos auri triginta hinc ad unum mensem proxime futurum. Et sit de presenti viagio. Et si ultra etc. Tenendo se etc. Hec autem etc. Judex et testis ut supra” (28.04. 1442.g.), *Deb. Not.* XXI, 112v; „Nos Milut Tuerdisalich et Chrebeglian Radochnich) ambo de Coza confitemur quod super nos et super omnia nostra bona obligamus nos dare et soluere Galeaz Brugnolis de Mantoa ducatos tresdecim cum dimidio usque ad unum mensem proxime futurum. Et sit de presenti viagio. Et si ultra etc. Tenendo se etc. Renuntiendo etc. Hec autem etc. Judex ser Nicolaus de Baseyo et Nicola de Stella testis” (01.02. 1446.g.), *Div. Not.* XXXI, 15v; „Nos Milut Tuerdisalich et Chrebelian Radochnich} ambo de Coza confitemur quod super nos et omnia nostra bona obligamus nos dare et soluere Milete Radisich lanario ducatos auri sexdecim usque ad unum mensem proxime futurum. Et sit de presenti viagio. Et si ultra etc. Tenendo se etc. Renuntiantes etc. Hec autem etc. Judex et testis ut supra” (12.07. 1448.g.), *Deb. Not.* XXIV, 36v. Izvjesni Hrebjeljan iz Podfoče spominje se kao dužnik: „Questi sono li debitori de la soprascripta compagnia ... Crebeglian de soto Choç ...” (07.06. 1453.g.), *Div. Not.* XXXVII, 76v.

¹² „Nos Stipchus Dubieulich de Ragusio, Vochsa Radognich et Maroe Radouano- uich} ambo de Coza confitemur quod super nos et omnia bona nostra obligamus nos dare et soluere ser Petro Ni. de Poza yperperos centum quinquaginta usque ad duos menses proxime futuros. Et sit de presenti viagio. Et si ultra etc. Tenendo se etc. Renuntiantes etc. Hec autem etc. Judex et testis ut supra” (11.03. 1441.g.), *Deb. Not.* XX, 140v. Nešto kasnije spominje se izvjesni Vukša Radohnić iz Foče kao sluga: „Vuchxa Radochnich de Hoza premeti star per fameglo e seruire a Radouino chompagno de ser Simon de Bona ... per ani dui” (04.07. 1454.g.), *Div. Canc.* LXIV, 1.

¹³ (17.02. 1502.g.), *Deb. Not.* LXI, 156v; (18.02. 1502.g.), Isto, 157.

bio je Petar (Nikolić Balićiević).¹⁴ Prema istraživanjima Bogumila Hrabaka, Nikola Balićiević je imao četiri nasljednika, a pored ovdje zasvjedočenog Petra, spomenuo je još Pavla i Đurijena.¹⁵ Od vremena izvjesnog Radohne do Petra i njegove braće, ovu porodicu u jednom ogranku pratimo čitavo jedno stoljeće kroz pet generacija. Tako poznata rodoslovna linija je rijetka i izuzetno značajna karakteristika za fočansko područje.

Tabela 1. Rodoslov izvjesnog Radohne (dubrovačko zaleđe, srednji vijek)

	Radohna		
Hrebeljan Radohnić	Balić Radohnić		Vukša Radohnić
Radivoj i Radoje Hrebeljanović	Vuk Balićiević		
	Cvjetko Vuković	Nikola Vuka Balićiević	
		Petar Nikolić Balićiević	
		Pavle Nikolić Balićiević	
		Đurien Nikolić Balićiević	

HREBELJANOVIĆI

Nasljednike Hrebeljana Radohnića je zbog specifičnog imena lakše uočiti među fočanskim trgovcima. To su Radoje Hrebeljanović, koji se spo-

¹⁴ Petar sin Nikole Balićievića spomenut je krajem augusta 1522. godine: „Ego Nicola Baglicheuich de Choza confiteor quod super me et omnia mea bona obligo me dare et soluere ser Joanni Dra. domini Aloii. de Goce ducatos auri trecentos septuaginta usque ad annum unum proxime futurum. Sub pena X per centum. Renuntiando etc. Hec autem carta etc.” (22.05.1518. g.), *Deb. Not.* LXXIII, 21v. Sa strane, ispod i iznad: „Die 31 augusti 1519 ser Joannes creditor contrascriptus confessus fuit habuisse et recepisse ab Nicola debitore contrascripto pro parte ducatos septem per manus ser Orsati Ju. de Georgio. Renuntians. Die X decembris 1521 suprascriptus ser Joannes creditor confessus fuit habuisse et recepisse a suprascripti Nicola debitore in duabus vicibus ducatos auri octuaginta unum, videlicet, alias et prima vice ducatos auri sexaginta unum per manus cuisdam de Seruia in tanta quantitate charmesmi et reliquos ducatos viginti per manus dicti Nicole et pro ducatis triginta tribus ipse ser Joannes dedit et cessit amplam potestatem ser Mathei Rus. de Poza super dictum Nicolai et omnia bona plenum. Renuntiando. Die XVIII° augusti 1522 ser Matheus Rus. de Poza infrascripti cessionarius confessus fuit quod habuit et recepit per manus Petri filii infrascripti Nicolai debitoris ducatos auri triginta tres de quibus ipse habet potestatem. Renuntiando”, Isto. Na njega se možda odnosi i informacija iz početka 1515. g.: „Ego Petar Nicolich de Coza et ego Ismaeli Turchus Radochmil de Elice et ego Petrus Coaceuich cimator confitemur quod super nos et omnia bona nostra obligamus nos dare et soluere Joani Vuchsanouich stationario ducatos auri quatuor ad voluntatem creditoris. Sub pena X per centum. Tenente se etc. Renuntiando etc. Hec autem carta etc. Judex et testis ut supra” (04. 01.1515.g.), *Deb. Not.* LXXI, 13v.

¹⁵ Б. Храбак, *Фоча до краја XVIII века*, 83–85.

minje u većem broju kreditnih zaduženja (1469–1479), i Radivoj Hrebeljanović (1489).

Prvo spominjanje Radoja Hrebeljanovića vezano je za početak januara 1469. godine. On tada sklapa trgovačko društvo sa dubrovačkim vlastelinom Martolicom Kabužićem. Društvo ima uobičajene odlike. Radoje prima 113 dukata od svoga kompanjona Martolice i sa tim novcem se obavezuje da će trgovati na relaciji između zaleđa i primorja, a ukupnu zaradu kompanjoni će, poslije vraćanja glavnice ulagaču, dijeliti na jednake dijelove.¹⁶ Najčešći oblik Radojevog poslovanja je kreditna trgovina. Zaduživanja Radoja Hrebeljanovića pregledno ćemo pratiti putem tabele br.2.

Tabela br. 2. Zaduživanja Radoja Hrebeljanovića

DUŽNIK	KREDITOR	IZNOS	DATUMI SIGNATURA
Radoe Chrebeglianouich de Choza mercator	Dobriecho Radouzych lanario	ducatos auri ducentos quatuordecim	3.7. 1469, <i>Deb.</i> <i>Not. XXXVIII, 60</i>
Radoe Chrebeglianouich de Choza mercator	Johanni Nicole dicto Gabro	yperperos triginta sex grossos 10	28.11. 1469, <i>Deb.</i> <i>Not. XXXVIII,</i> 120v
Radoe Crebeglianouich de Cotza	Georgio Miomanouich	ducatos auri viginti nouem	9.5. 1470, <i>Deb.</i> <i>Not. XXXVIII,</i> 186v
Item	Vinturine relicte Florii de Bernardo	ducatos auri quatuor grossos 4	9.5. 1470, <i>Deb.</i> <i>Not. XXXVIII,</i> 186v
Radoe Crebeglianouich de Cotza	Johanni Gabro	iperperos septuaginta sex grossos nouem	5.1. 1471, <i>Deb.</i> <i>Not. XXXIX, 111</i>
Radoe Crebeglianouich de Coza	Vinturine relicta Florii Bernardi	ducatos auri octo	23.1. 1471, <i>Deb.</i> <i>Not. XXXIX, 117</i>

¹⁶ „Ego Radoe Crebeglianouich de Choza confiteor quia super me et omnia mea bona habui et recepi a ser Martoliza Da. de Caboga ducatos auri centum tredecim in societatem duraturam ad voluntatem dicti ser Martolize. Cum quibus denariorum debeo et promitto merxans et mercantiam facere ad partem terre firme in illis rebus de quibus melius mihi videbitur pro utilitate presentis societatis. Et de lucro venturo ex dicta societate medietas, videlicet, esse dicti ser Martolize et altra medietas mei Radoe. Et similiter, videlicet, esse de damno si quod sequeretur quod Deus nolit. Et in fine presentis societatis teneor et promitto restituere quoniam ser Martolize bonam et rectam rationem de administratis pro me facta in hac societate ac ser Martolize dare et restituere suum capitale predictum, videlicet, ducatos auri centum tredecim cum sua parte lucri vel damni prout fuit et pro me retinere et sustinere meam partem lucri vel damni prout erit. Sub pena X pro cento. Renuntiando. Promittit dicto ser Martoliza et acciando. Renuntiando. Et hoc autem etc. Judex et testis ut supra” (03.01. 1469.g.), *Deb. Not. XXXVIII, 4*.

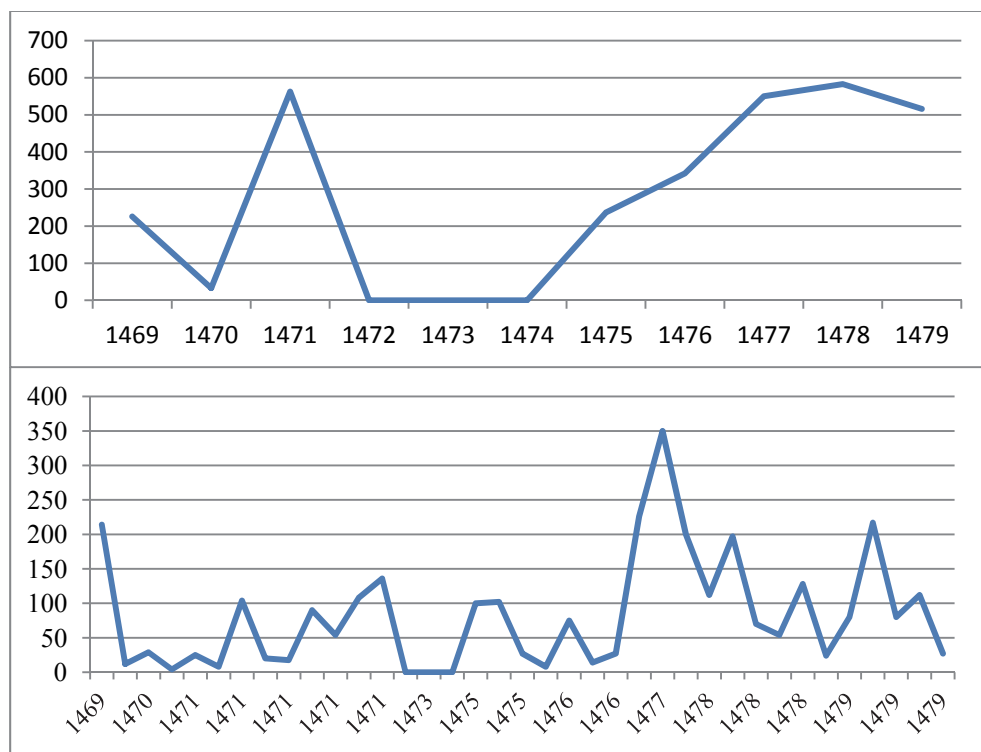
DUŽNIK	KREDITOR	IZNOS	DATUMI SIGNATURA
Item	Georgio Miomanouich	ducatos auri centum quatuor	23.1. 1471, <i>Deb. Not. XXXIX</i> , 117
Radoe Crebeglianouich de Coza	Georgio Miomanouich	ducatos auri viginti	23.1. 1471, <i>Deb. Not. XXXIX</i> , 117v
Radoe Crebeglianouich de Coza	Iuano Radouzich slataro	ducatos auri decemseptem cum dimidio	23.1. 1471, <i>Deb. Not. XXXIX</i> , 117v
Radoe Crebeglianouich de Cotza	Gueraglio Miomanouich	ducatos auri nonaginta	31.5. 1471, <i>Deb. Not. XXXIX</i> , 155
Item	Marino Florii Turcinouich	ducatos auri quingenta quatuor	31.5. 1471, <i>Deb. Not. XXXIX</i> , 155
Radoe Crebeglianouich de Coza principalis debitor et nos Nicola Radissich et Iuan Radeglich plegii	Luce Martini Franchouich	ducatos auri centum octo	26.11. 1471, <i>Deb. Not. XL</i> , 43
Radoe Crebeglianouich de Choza	Georgio Miomanouich lanario	ducatos auri centum triginta sex	27.11. 1471, <i>Deb. Not. XL</i> , 44v
Radoe Crebeglianouich de Choza principalis debitor et ego Ziuan Radeglich plegius	ser Matheo Tho. de Bona	ducatos auri centum	4.11. 1475, <i>Deb. Not. XLIV</i> , 41
Radoe Crebeglianouich de Coza	Nicole Hostoich dicto Bachrouich	ducatos auri centum duos	8.11. 1475, <i>Deb. Not. XLIV</i> , 43
Radoe Crebeglianouich de Choza	Dobrusco Pribignich cimatori	ducatos auri viginti septem	8.11. 1475, <i>Deb. Not. XLIV</i> , 44
Radoe Crebeglianouich	Vuchote Radixich	ducatos octo auri	10.11. 1475, <i>Deb. Not. XLIV</i> , 46
Radoe Crebeglianouich de Coza	Dobrassino Radassinouich	ducatos auri septuaginta quinque	10.6. 1476, <i>Deb. Not. XLIV</i> , 160v
Radoe predictus	predicto Dobrassino	ducatos quatuordecim	1476 die XII junii, <i>Deb. Not. XLIV</i> , 160v
Radiuoi Obradouich de Coza principalis debitor et ego Radoe Crebeglianouich plegius	Dobrassino Radassinouich	ducatos viginti septem	10.6. 1476, <i>Deb. Not. XLIV</i> , 160v
Radoe Crebeglianouich de Choza	Luce Martinouich	ducatos auri ducentos viginti sex	12.6. 1476, <i>Deb. Not. 162v</i>

DUŽNIK	KREDITOR	IZNOS	DATUMI SIGNATURA
Radoe Crebeglianouich de Choza principalis debitor et ego Radossauus Millanouich plegius	ser Marino Georgii de Goze	ducatos auri trecentos quingenta	30.4. 1477, <i>Deb.</i> <i>Not. XLV, 167v</i>
Radoe Crebeglianouich de Choza	ser Matheo Tho. de Bona	ducatos auri ducentos	30.4. 1477, <i>Deb.</i> <i>Not. XLV, 167v</i>
Radoe Chrebeglianouich de Choza habitantis ad Drinam	Ziuano Valentinouich	ducatos auri centum duodecim	19.2. 1478, <i>Deb.</i> <i>Not. XLVI, 131</i>
Radoe Crebeglianouich de Choza principalis debitor et ego Cuietehus Millatouich plegius ... et ego Nicola Milladinouich dictus Xabadinus plegius	ser Marino Georgii de Goze	ducatos auri centum nonaginta septem	25.2. 1478, <i>Deb.</i> <i>Not. XLVI, 133</i>
Radoe Crebeglianouich de Cotza	Luce Bicich de Ragusio	ducatos auri septuaginta	26.2. 1478, <i>Deb.</i> <i>Not. XLVI, 135</i>
Radoe Crebeglianouich de Choza	Nicole Bachrouich	ducatos auri quingenta quatuor	26.2. 1478, <i>Deb.</i> <i>Not. XLVI, 135</i>
Radoe Crebeglianouich de Coza	Petro Radagliuich	ducatos auri centum viginti octo	27.2. 1478, <i>Deb.</i> <i>Not. XLVI, 136</i>
Radoe Crebeglianouich de Choza	ser Matheo Tho. de Bona	ducatos auri viginti quatuor	28.2. 1478, <i>Deb.</i> <i>Not. XLVI, 137v</i>
Radoe Chrebeglianouich de Caza	Nicola Vrtich de Ragusio	ducatos auri octuaginta	6.7. 1479, <i>Deb.</i> <i>Not. XLVII, 131v</i>
DUŽNIK	KREDITOR	IZNOS	DATUMI SIGNATURA
Radoe Crebeglianouich de Coza	Nicole Vrtich de Ragusio	ducatos auri octuaginta	6.7. 1479, <i>Deb.</i> <i>Not., XLVII, 132</i>
Radoe Crebeglianouich de Choza	Nicole Bachrouich	ducatos auri centum duodecim	10.7. 1479, <i>Deb.</i> <i>Not. XLVII, 132v</i>
Radoe Chrebeglianouich de Choza	ser Matheo de Bona	ducatos auri viginti septem	11.7. 1479, <i>Deb.</i> <i>Not. XLVII, 133</i>
UKUPNO		3.014,5 DUKATA 112 PERPERA 23 GROŠA	

Najčešće sam, a ponekad i u društvu kompanjona kao jemac ili uz kompanjone kao jemce, Radoje Hrebjeljanović se u knjigama zaduženja prati punih 11 godina, od jula 1469. do jula 1479. godine. U to vrijeme pojavljuje

se u 34 kreditna ugovora. Sam, kao dužnik bez jemaca ili sudužnika, javlja se u 29 ugovora. Ukupan iznos jedanaesetogodišnjeg zaduživanja u kojima se pojavljuje sam, ili uz jemce i sudužnike, iznosi 3.014,5 dukata, 112 perpera i 23 groša, sve pretvoreno u dukate iznosi oko 3.050 dukata. To bi značilo da se u jedanaest godina prosječno zaduživao na oko 459 dukata godišnje. Međutim, u godinama 1472, 1473 i 1474. nije pravio zaduženja, pa onda njegovo poznato osmogodišnje prosječno zaduživanje na godinu iznosi 631 dukat. To je okvirni prosjek koji može da bude mjerilo za sve ostale trgovce sa područja Foče u to doba.

Tokom 1469. napravio je dva ugovora u dva navrata (oko 226 dukata), tokom 1470. dva ugovora u jednom danu (oko 33 dukata), tokom 1471. devet ugovora u četiri navrata (oko 562,5 dukata), tokom 1475. četiri ugovora sačinjenih u samo šest dana (237 dukata), 1476. četiri ugovora sačinjena u dva dana (342 dukata), 1477. dva ugovora u jednom danu (550 dukata), 1478. šest ugovora sklopljenih u 8 dana (583 dukata) i u 1479. godini pet ugovora sklopljenih u pet dana (516 dukata). Grafički prikazi 1. i 2. i tabela br. 3.

Grafički prikazi 1. i 2. zaduživanja Radoja Hrebeljanovića po godinama i na godišnjem nivou

Tabela br. 3. Zaduzenja Radoja Hrebeljanovića od 1469. do 1479. godine.

GODINA	BROJ UGOVORA	VISINA ZADUŽIVANJA
1469	2	226 dukata 10 groša
1470	2	33 dukata 4 groša
1471	9	562,5 dukata 9 groša
1475	4	237 dukata
1476	4	342 dukata
1477	2	550 dukata
1478	6	583 dukata
1479	5	516 dukata

Radoje se zaduživao kod 18 različitih kreditora ali sa različitim iznosima. Najviše se zaduživao kod vlastelina Tome Bunića (5 puta, a ukupno 568 dukata) i Jurja Miomanovića (4 puta, a ukupno 289 dukata), ali se zato u dva ugovora kod vlastelina Marina Gučetića zadužio u iznosu od 645 dukata.

Radoje Hrebeljanović je očito ugledan trgovac. Međutim, kada ispratimo sve ostale trgovce u Foči koji se javljaju u knjigama zaduzenja u tih jedanaest godina djelovanja Radoja Hrebeljanovića, dolazimo do materijala koji u svakom pogledu, tj. i kontekstualno, omogućuje interesantan krajnji zaključak. U tom periodu pojavljuje se još 30 trgovaca iz Foče ili koji su kreditno povezani za Foču (jer su neki od njih i Dubrovčani). To su Vuk Balićević, Radoje Milosalić, Vukić Radovčić, Radoje Radovčić, Branko Sredanović, Radin Radosalić, Milašin Radovanović, Radonja Deković zvani Bosna, Brailo Obradović, Vukić Radojević, Jurak Božidarović, Vukić Kisičić, Tvrdiša Božidarović zvani Kličić, Vuk Božidarović zvani Kličić, Radivoj Radišić, Radivoj Obradović, Radivoj Pievo, Radivoj Ostojić, Radoje Kosičić, Radašin Doberković, Radič Radivojević, Radič Cvjetković, Radašin Miobratović, Vukić Veseoković, Radonja Vučković, Vukosav Marić, Radič Radičković, Cvjetko Jelečar, Vladislav Radikojević i Radič Vukšić. Pogledajmo koliko često se zadužuju i kolika su njihova zaduživanja. U niže datoj tabeli br. 4, radi preglednosti izvršeno je njihovo hronološko koncentrisanje. Pritom, zajednički krediti nisu razdvajani.

Tabela br. 4. Zaduzenja fočanskih trgovaca od jula 1469 do jula 1479–1479. godine

DUŽNIK	KREDITOR	IZNOS	DATUMI SIGNATURA
Radiz Milobratouich de Cerniza et Vuch Baglichieulich de Coza	Bratuto Gradoeulich	ducatos auri centum	30.4. 1470, <i>Deb. Not. XXXVIII</i> , 181v
Vuch Balichieulich de Choza principalis debitor et ego Ziuan Radeglich olearius plegius	Juragio Miomanouich lanario	ducatos centum quinque auri	13.3. 1471, <i>Deb. Not. XXXIX</i> , 133v

DUŽNIK	KREDITOR	IZNOS	DATUMI SIGNATURA
Voch Ballichieuich de Coza	Ziuano Radeglich	ducatos auri triginta septem	11.4. 1471, <i>Deb.</i> <i>Not. XXXIX,</i> 140v
Voch Balichieuich de Coza	ser Andree Mart. de Crieua	ducatos auri septuaginta quinque	24.2. 1472, <i>Deb.</i> <i>Not. XL, 88v</i>
Vuch Baglichieuich de Choza	Dobrassino Radassinouich lanario	ducatos auri quadraginta	31.10. 1476, <i>Deb. Not. XLV,</i> 71v
Ukupno		357 dukata	
Radoe Milossalich de Cotza	Stanačio Miochanouich	ducatos auri viginti unum	31.5. 1471, <i>Deb.</i> <i>Not. XXXIX,</i> 155v
Radoe Milossalich de Choza	Stanacio Miochanouich	ducatos auri decem et nouem	20.8. 1471, <i>Deb.</i> <i>Not. XXXIX,</i> 195
Ukupno		40 dukata	
Vuchich Radouzich de Coza	Nicolao Radouzich cosuchario de Ragusio	ducatos auri quatuor et grossos XVI	13.8. 1471, <i>Deb.</i> <i>Not. XXXIX,</i> 189.
Vuchich Radouzich de Choza	Jacobo Millissich cimatoris	iperperos triginta quinque et grossos duos	22.10. 1471, <i>Deb. Not. XL,</i> 30v
Vuchich Radouzich de Choza	Jacobo Millissich cimatori	iperperos quadraginta quatuor	31.1. 1472, <i>Deb.</i> <i>Not. XL, 74</i>
Ukupno		30 dukata 1 perper 18 groša	
Radoe Radouzich Matieuich de Coze et Branchus Serdanouich de Coze	Stanacio Miochanouich cimatoris	ducatos auri undecim cum dimidio	13.8. 1471, <i>Deb.</i> <i>Not. XXXIX,</i> 189v
Branchus Sredanouich de Coza	Jacobo Milissich cimatori	iperperos viginti tres	24.2. 1472, <i>Deb.</i> <i>Not. XL, 89</i>
Radoe Radouzich de Choza	Bositcho Paulouich	ducatos auri decem	20.9. 1473, <i>Deb.</i> <i>Not. XLII, 31v</i>
Ukupno		28,5 dukata 2 perpera	
Radin Radossalich de Choza	Stanacio Miochanouich cimatoris	ducatos auri decem	27.11. 1471, <i>Deb. Not. XL,</i> 44
Ukupno		10 dukata	

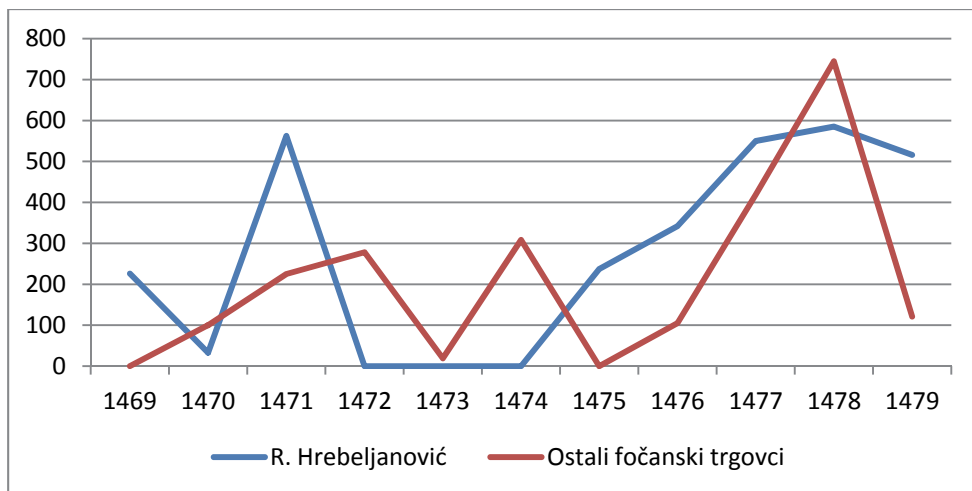
DUŽNIK	KREDITOR	IZNOS	DATUMI SIGNATURA
Milassinus Radouanouich de Coza	Jacobo Milissich cimatori	iperperos decem et octo grossos octo	9.12. 1471, <i>Deb. Not. XL, 48</i>
Ukupno		6 dukata 8 groša	
Radogna Dechouich dictus Bosna habitator Choze principalis debitor et ego Maroe Dobrassinouich lanarius plegius	Nicole Bachrouich	ducatus auri centum sedecim	15.5. 1472, <i>Deb. Not. XL, 126v</i>
Radogna Dechouich dictus Bosna de Choze	Christophoro de Gradi	ducatus auri triginta octo	12.9.–25.9. 1472, <i>Deb. Not. XLI, 9v</i>
Ukupno		154 dukata	
Brailus Obradouich de Ragusio habitator in Coza	Johanni Pripcinouich	pellis rubeas vocatas chochiene centum quinquaginta quatuor et unam dozenam de pellibus montouinis	3.6. 1472, <i>Deb. Not. XL, 139</i>
Brailus Obradouich de Choza habitator Ragusii	Bosigicho Miomanouich	ducatus auri centum viginti tres	31.1. 1474, <i>Deb. Not. XLII, 121</i>
Ukupno		123 dukata i koža	
Vuchich Radoeuich de Choza	Paulo Bachrouich	ducatus auri viginti septem	13.7. 1472, <i>Deb. Not. XL, 166</i>
Vochich Radoeuich de Chotza	Petharo Radaglieuich	ducatus auri centum viginti septem	14.9. 1474, <i>Deb. Not. XLIII, 23v</i>
Vuchich Radoeuich de Coza	Petro Radaglieuich	ducatus auri sexaginta sex	22.9. 1477, <i>Deb. Not. XLVI, 54v</i>
Ukupno		220 dukata	
Jurag Bosidarouich de Choza	Symico Raduzich	ducatus auri nouem et grossos XVIII	16.10. 1473, <i>Deb. Not. XLII, 46v</i>
Jurag Bosidarouich de Choza	Symico Radoucich	ducatus auri undecim cum dimidio	29.1. 1474, <i>Deb. Not. XLII, 119</i>
Ukupno		20,5 dukata i 18 groša	

DUŽNIK	KREDITOR	IZNOS	DATUMI SIGNATURA
Vuchich Chisicich de Choza	Paschoe Marcouich	ducatos auri decem et septem grossos XXIII	10.2. 1474, <i>Deb.</i> <i>Not. XLII, 126</i>
Ukupno		17 dukata i 23 groša	
Tuerdissa et Voch fratres Bosidarouichi dicti Cliacichi de Coza	Michaeli Nicola	ducatos auri triginta	15.7. 1474, <i>Deb.</i> <i>Not. XLII, 198</i>
Marinus Lucich de Ragusio et Vuch Bosidarouich de Coza principales debitores et ego Allegretus Radossalich sartor pro medietate et ego Pribio Radossalich pro altera medietate, plegii	Petro Radaglieuich	ducatos auri septuaginta septem cum dimidio	29.10. 1478, <i>Deb. Not.</i> <i>XLVII, 42</i>
Vuch Bosidarouich de Choza et Marinus Lucich de Ragusio	Luchxe Stoissalich	ducatos auri sexaginta	5.11. 1478, <i>Deb.</i> <i>Not. XLVII, 45</i>
Vuch Bosidarouich de Choza et Marinus Lucich de Ragusio	Andree Radouzich Vepriza	ducatos auri viginti nouem	9.11. 1478, <i>Deb.</i> <i>Not. XLVII, 46v</i>
Ukupno		196,5 dukata	
Radiuoi Radixich de Choze	Luchxe Stoissalich	ducatos auri quinque	30.3. 1476, <i>Deb.</i> <i>Not. XLIV, 123v</i>
Ukupno		5 dukata	
Radiuoi Obradouich de Choza	Vuchota Radixich	ducatos quatuordecim auri	10.6. 1476, <i>Deb.</i> <i>Not. XLIV, 160v</i>
Radiuoi Obradouich de Choza	Francisco Radani Struich	ducatos auri quindecim	2.5. 1477, <i>Deb.</i> <i>Not. XLV, 169</i>
Ukupno		29 dukata	
Radiuoi Pieuo de Choza	Nicole Bachrouich	ducatos auri viginti octo	12.6. 1476, <i>Deb.</i> <i>Not. XLIV, 162</i>
Ukupno		28 dukata	
Radiuoi Ostoich de Coza	Luce Radossalich dicto Biziich	ducatos decem octo	23.9. 1476, <i>Deb.</i> <i>Not. XLV, 43</i>
Radiuoy Hostoych de Choza	Dobrassino Radassinouich	ducatos auri viginti quinque	12.6. 1478, <i>Deb.</i> <i>Not. XLVI, 181v</i>
Radoe Cossicich et Radiuoy Hostoich de Choza	Dobrassino Radassinouich	ducatos auri quinquaginta	17.9. 1478, <i>Deb.</i> <i>Not. XLVII, 25</i>

DUŽNIK	KREDITOR	IZNOS	DATUMI SIGNATURA
Radiuoy Hostoich de Choza	Dobrassino Radassinouich	ducatos auri nouem	17.9. 1478, <i>Deb. Not. XLVII, 25</i>
Radoe Cossicich et Radiuoy Hostoich ambo de Choza	Dobrassino Radassinouich dicto Ledian	ducatos auri sexaginta	27.3. 1479, <i>Deb. Not. XLVII, 102</i>
Ukupno		162 dukata	
Radassinus Doberchouich de Coza	Dobruscho Pribignich cimatoris	ducatos auri quadraginta tres	29.4. 1477, <i>Deb. Not. XLV, 166v.</i>
Radassinus Doberchouich et Radiz Radiuoeuich de Coza	Luce Radossalich dicto Biziich	ducatos auri quadraginta	16.2. 1478, <i>Deb. Not. XLVI, 128v</i>
Radassinus Doberchouich de Choza	Bosigicho Miomanouich	ducatos auri centum	17.2. 1478, <i>Deb. Not. XLVI, 129v</i>
Radassinus Doberchouich comellem de Choza	Vuchich Vuchouich	ducatos viginti quinque	19.2. 1478, <i>Deb. Not. XLVI, 131v</i>
Radassinus Doberchouich de Choza	ser Dragoe Geo. de Goze	ducatos auri centum nonaginta duos	6.11. 1478, <i>Deb. Not. XLVII, 45v</i>
Ukupno		400 dukata	
Radiz Cuietchouich de Choza principalis debitor et ego Grubissa Radossalich de Ragusio plegius	Machoe de Tani	ducatos auri quadraginta octo	12.7. 1477, <i>Deb. Not. XLVI, 17v</i>
Ukupno		48 dukata	
Radassinus Millobratouich de Choza	Bosigicho Miomanouich	ducatos auri quadraginta quinque	21.10. 1477, <i>Deb. Not. XLVI, 70</i>
Radassinus Millobratouich de Choze	Vuchacio Vuchotich et Piercho Marcouich	ducatos auri decem	25.10. 1477, <i>Deb. Not. XLVI, 73</i>
Ukupno		55 dukata	
Vuchich Veseochouich de Coza et Radogna Vuzchouich de Coza	Martino Periich	ducatos duos auri	25.5. 1478, <i>Deb. Not. XLVI, 175</i>
Ukupno		2 dukata	
Vuchossaus Marich de Choza	Vitcho de Primo de Ragusio	ducatos auri centum nonaginta duos	27.11. 1477, <i>Deb. Not. XLVI, 92v</i>
Ukupno		192 dukata	
Vuchich Radanouich de Ragusio et Radiz Radichchouich de Coza	ser Nichxe Ju. de Palmota	ducatos auri octuaginta	8.4. 1478, <i>Deb. Not. XLVI, 151</i>
Ukupno		80 dukata	

DUŽNIK	KREDITOR	IZNOS	DATUMI SIGNATURA
Cuietchus Jelezari de Coza	Vuchxano Radoeuich cimatori	ducatos auri decem octo	10.4. 1478, <i>Deb. Not. XLVI, 152</i>
Ukupno		18 dukata	
Vladissaus Radichoeuich de Choza	Vuchicio Vuchotich et Petro Mircouich	ducatos auri decemocto cum dimidio	26.11. 1478, <i>Deb. Not. XLVII, 54v</i>
Vladissaus Radichoeuich de Choza principalis debitor et ego Vuchich Vuchotich plegius	ser Antonio Sy. de Bona	yperperos viginti unum et grossos X	15.2. 1479, <i>Deb. Not. XLVII, 87</i>
Vladissaus Radichoeuich de Choza	Vuchichio Vuchotich et Petro Marcouich	ducatos auri quingquaginta quatuor et grossos 24	16.2. 1479, <i>Deb. Not. XLVII, 87v</i>
Ukupno		79,5 dukata 34 groša	
Radiz Vuchxich de Choza	Vuchicio Vuchotich et Petro Mircouich	ducatos auri decemocto cum dimidio	26.11. 1478, <i>Deb. Not. XLVII, 54v</i>
Ukupno		18,5 dukata	
Sve ukupno		oko 2.320,5 dukata 93 groša	

Dakle, u toku 11 godina (od jula 1469. do jula 1479), 30 fočanskih trgovaca, samih ili u određenim kombinacijama, su napravili samo 54 zaduženja u ukupnom iznosu od samo 2.320,5 dukata. Kažemo samo jer, ponovimo, u isto vrijeme jedan trgovac, Radoje Hrebeljanović, sam ili u društvu drugih, napravio je 34 kreditna ugovora u ukupnom iznosu od 3.050 dukata. Dok se 30 trgovaca godišnje zaduživalo na iznos od oko 210 dukata, sam Radoje Hrebeljanović se godišnje zaduživao na iznos od 459 dukata, tj. više od dva puta od svih njih zajedno. Egzaktno postavljeno, prema očuvanim kreditnim knjigama, Radoje Hrebeljanović je daleko najjači fočanski trgovac u periodu 1469–1479. godine. Grafički prikaz br. 3.

Grafički prikaz br. 3. zaduživanja Radoja Hrebeljanovića i ostalih fočanskih trgovaca

Zaduživanja se uglavnom odnose na robu, tkanine prije svega, dok se podrazumijevalo vraćanje kredita u novcu, a ponekad i u adekvatnoj robi ili sirovini, npr. koži, kao što smo vidjeli jedne prilike, ili, kao što se to desilo u oktobru 1481. godine, u olovu, kada je kredit vraćen preko Vukana Vuke-ljića iz Goražda.¹⁷

Za razliku od Radoja, njegov brat Radivoj Hrebeljanović se samo jed-nom nalazi u knjigama zaduženja. U februaru 1489. godine on se zadužuje kod Martina Perića na iznos od šest dukata.¹⁸ Međutim, očito je da je imao i drugih zaduženja na terenu, jer se on i brat mu Radoje javljaju 1497. godine zabilježeni kao dužnici dubrovačkog vlastelina Jurja Gučetića.¹⁹

¹⁷ „Ego Radoe Crebeglianouich de Choza confiteor quod super me et omnia mea bona obligo me dare et soluere ser Matheo Tho. de Bona ducatos auri ducentos sedecim hinc ad unum annum proxime futurum. Sub pena X pro cento. Renuntiando. Hec autem carta etc. Judex et testis ut supra” (06.07. 1479.g.), *Deb. Not.* XLVII, 132. Ispod: „Die XVII octobris 1481 ser Matheus Tho. de Bona suprascriptus confessus fuit habuisse et recepisse a suprascripto Radoe Crebeglianouich per manus Vuchani Vucheglich de Gorasda milliarum quindecim subtilia et libras sexcentas plumbi pro parte solucioni suprascripte obligatorum quod dixerunt esse extra portam Plociarum et debet defalcarii quantum ipse ser Matheus dabit pro sale portatarum. Renuntiando”, Isto.

¹⁸ „Ego Radiuoi Crebeglianouich de Choza confiteor quod super me et omnia mea bona obligo me dare et soluere Martino Perich ducatos auri sex usque ad dies quadraginta proxime futuros. Sub pena etc. Renuntiando etc. Hec autem carta etc. Judex ser Junius de Babalio et Pasqualis Primi testis” (06.02. 1489.g.), *Deb. Not.* LII, 111.

¹⁹ „... Infrascripti sunt debitores creati per ser Georgium Mar. Ge. de Goze de quibus in antescrpta sententia sit mentio ... [139v] ... Radoe Hrebeglianouich de Choza die dar adi 13 marzo per resto come appar in libro grande ducatos centodexe sette, valoris ducatos 117,

BALIĆIEVIĆI

Kreditnu aktivnost Vuka Balićievića (u literaturi poznatog kao Vuka Baličevića) već smo ispratili u pregledu zaduživanja fočanskih trgovaca u periodu 1469–1479. godine. Sam ili sa kompanjonima²⁰ on se zaduživao u pet navrata (1470, 1471. u dva navrata, 1472. i 1476), a u ukupnom iznosu od 357 dukata. No, njegovo daljnje javljanje u izvorima je drugačije prirode. Istina pojavljuje se u određenim poslovanjima, ali i u diplomatskim misijama.

Daljnje informacije o Vuku Balićieviću su iskrice i fragmenti koji ukazuju da se njegov život odvijao na privrednom putu između Foče i Dubrovnika i da je, pored ekonomskih, imao i političku, diplomatsku dimenziju na relaciji ta dva centra. U odnosu na posljednje poznato kreditno zaduženje, deset godina kasnije, juna 1486. godine, dubrovačko Vijeće umoljenih odlučilo je o veroneškim tkaninama neimenovanog sina Vuka Balićievića.²¹ Krajem augusta naredne godine, već pratimo Vuka Balićievića na određenim pozicijama u krugu oko hercegovačkog sandžakbega. Tada su Dubrovčani odlučili da daju darove za šire poslanstvo, među kojima i za Vuka Balićievića u iznosu od devet dukata.²² U aprilu 1488. godine, Dubrovčani su darovali Vuka Balićievića zajedno sa poznatim diplomatom Milivojem Mihočevićem, a prima dar u iznosu od osam dukata.²³ U oktobru 1490. godine, Vuk Balićiević i Ivan Radičević su bili poslanici hercegovačkog sandžakbega Mustafe bega. Dubrovčani su im se izvinili zbog broda Pavla

... Radiuoi Hrebeglianouich de Choza die dare adi 8 octobri per resto como pare in libro grande ducatos vinti quatro grossos vinti octo valoris ducatorum 24 grossos 28, ... [139 bis] ...” (15.06. 1497.g.), *Div. Not.* LXXVII, 139–139 bis.

²⁰ Jedan kreditni ugovor je u društvu sa Radičem Miobratovićem, velikim trgovcem iz Cernice, a koji je izostao pri razmatranju u, Esad Kurtović, Radič Miobratović, mercator de Cerniza (1467–1506), *Godišnjak BZK* 12, Sarajevo 2012, 295–306; „Nos Radiz Milobratouich de Cerniza et Vuch Baglichieuich de Coza confitemur quod super nos et omnia nostra bona obligmus nos dare et soluere Bratuto Gradoeuich ducatos auri centum ad omnem voluntatem dicti creditoris. Sub pena etc. Tenente se etc. Renuntiando etc. Hec autem carta etc. Judex et testis ut supra” (30.04. 1470.g.), *Deb. Not.* XXXVIII, 181v.

²¹ „Prima pars est de tractando ad exitum filium Vochi Balichieuich pro suis pannis veronensibus uti Raguseum et ad ingressum nihil soluat” (27.06. 1486.g.), *Cons. Rog.* XXV, 109v.

²² „Prima pars est de acceptando dona facta per domino Rectori et minoris consilium chadie et sclauo de ducatos circa 21, Vucho Balichieuich de ducatos nouem et Miliuoy Michoceuich de ducatos sex” (28.09. 1487.g.), *Cons. Rog.* XXV, 191v.

²³ „Prima pars est de donando Vocho Balichieuich et Miliuoy Michoceuich” (22.04. 1488.g.), *Cons. Rog.* XXV, 233; „Prima pars est de mittendo ducatos octo pro quolibet”, Isto.

Kampisa i darovali su ih sa 800 aspri.²⁴ Sredinom oktobra 1490. godine, registrirana je apelacija Ivana Luke Miotoševića na presudu u korist Vuka Balićevića.²⁵ Njegov tadašnji boravak polučio je interesantnom situacijom. Vuk se razbolio u Dubrovniku i ležao je u kući Antonija Simonisa zvanog Stulić,²⁶ a o tome saznajemo putem ugovora kojim se razrješavaju sve dotadašnje poslovne obaveze između njega i njegovih poslovnih partnera, Ivana Luke Miotoševića i braće, Cvjetka Miotoševića i njegovog sina Mihaila.²⁷ Uprkos uznemirujućim informacijama o njegovoj bolesti, Vuk Balićević je preživio. Pet godina kasnije, kada Dubrovčani planiraju poslanstvo u Foču, među onima koje treba darovati nalazi se Vuk Balićević, kojeg treba darovati sa pet dukata.²⁸ Darovan je i naredne godine.²⁹ Početkom augusta 1496. godine, u Vijeću umoljenih bilo je govora o carini Vuku Balićeviću i njegovim sinovima. Njihova imena nisu navođena.³⁰

Informacije o Vuku Balićeviću sa početka XVI stoljeća nisu najjasnije. U februara 1502. godine, Cvjetko Vuković sačinio je dva ugovora o kre-

²⁴ „Prima pars est de dando libertatem domino Rectori et suo minori consilio respondentendi Vocho Balichieulich et Iuano Radizeulich ambassiatoribus sanzachi Mustaphabeghi pro Paulo de Campo et eius barza se excusando” (05.10. 1490.g.), *Cons. Rog.* XXVI, 121v; „Prima pars est de donando suprascriptis Vocho et Iuano”, Isto; „Prima pars est de donando ambobus valorem asprorum 800 prout videbitur domino Rectori et minori consilio”, Isto.

²⁵ „Captum fuit de acceptando appellationem interpositam per Johannem Luce dictum Miotosseulich ab una sententia contra eum et in fauorem Vochi Baglichieulich de Chotza lata per dominos iudices criminali. Quia pigra sunt posita in camera secundum ordines ut retulit ser Johannis Helie de Bona camerarius” (15.10. 1490.g.), *Cons. Minus.* XXIV, 18v.

²⁶ Bogumil Hrabak ga naziva Antun Stolić, a kasnije spominje da je Antun Simkov Stuli jedno vrijeme živio u Foči, Б. Храбак, *Фоча до краја XVIII века*, 72, 75.

²⁷ „Voch Balichieulich de Cothza iacens infirmus Ragusii in domo habitationis Antonii Symonis dicti Stullich sed sanus et symetrus mente et intellecto, sponte et ex certa scientia fecit et facit omni modo, via, jure et forma quibus melius potuit finem remissionem, quietationem, absolutionem et pactum solemne de ulterius non petendo Johanni Luce Miotosseulich presenti et acceptanti pro se et eius fratribus et pro olim Cuietcho Miotosseulich et pro herede et filio dicti olim Cuietchi Michaelae pro omnibus et singulis que dictus Voch potere poterat et haberet debebat a dictis Johanne Luce et eius fratribus et a dicto olim Cuietcho et a dicto Michaelae eius filio, videlicet, ab omnibus ipsis insimul et a quolibet eorum separatum et in rerum et cuiuslibet earum bonis tam cum scriptura quam sine scriptura et aliter quemquam et qualitercumquam vocans se ab ipsis et a quolibet ipsorum tacitum, contentum quietum, solutum et satisfactum pro omnibus rationibus ipsis pretenti usque ad presentem diem” (20.10. 1490.g.), *Div. Not.* LXX, 70v.

²⁸ „Prima pars est de mittendo Vocho Balichieulich ducatos quinque et capicibasse ducatos duos” (01.04. 1495.g.), *Cons. Rog.* XXVII, 190v.

²⁹ „Prima pars est de donando capicibasse et Vocho Balichieulich et Pochraicichi inter omnes a ducatis XV infra” (30.07. 1496.g.), *Cons. Rog.* XXVII, 272.

³⁰ „Prima pars est de tractando ad dohanas tanquam Ragusium Voch Balichieulich et filios” (04.08. 1496.g.), *Cons. Rog.* XXVII, 273v.

ditnom zaduživanja uz jemstvo zlatara Marina Mihaelisova. U prvom ugovoru zadužio se kod vlastelina Junija Đorđića na 92 dukata, a u drugom kod vlastelina Stjepana Zamanjića na 98 dukata. Oba ugovora bila su na jednu godinu ali ih Cvjetko nije ispunio. Ispod prvog ugovora je navedeno da je tek u maju 1511. godine oslobodio jemca Marina Mihaelisova od bilo kakvih obaveza prema njemu.³¹ Mađutim, drugi ugovor je jemac isplatio kreditoru u maju 1503. godine od sredstava Vuka Balićevića („de denariis Vuchi Balichieuich“).³² Na osnovu iznesenog nalazimo se pred dilemom. Cvjetko Vuković kao da je nestao sa historijske pozornice, a otac dijelom preuzeo isplatu njegovih obaveza, ili su sinovleve obaveze isplaćene iz očeve zaostale imovine. Desetak godina kasnije. opet se spominje Vuk Balićević. Krajem aprila 1513. godine, Vijeće umoljenih odlučilo je da se poslaniku Vuka Balićevića dâ 1.000 aspri koje su ranije bile poslone za jednu kupovinu bivšeg sandžakbega, Hasan bega Mihailbegovića. Sa strane je dopisano da je 18. maja 1513. godine po novac došao lično Nikola Vuka Balićević.³³ Isto bi upućivalo i na zaključak da zapravo Vuk Balićević i nije među živima.³⁴

³¹ „Ego Cuietichus Vuchouich de Choza et ego Marinus Michaelis aurificis plegius qui me tamen principalem debitorem constituo confitemur quod super nos et omnia nostra bona obligamus nos dare et soluere ser Junio Jo. de Georgio ducatos auri nonaginta duos usque ad unum annum proxime futurum. Sub pena etc. Tenente se etc. Renuntiando etc. Hec autem carta etc. Judex et testis ut supra” (17.02. 1502.g.), *Deb. Not.* LXI, 156v. Sa strane i ispod: Die 21 maii 1511 ser Junius contrascriptus creditor ibi presens sponte Marinum Michaelis plegium contrascriptum liberauit et absoluit a plegaria obligationis contrascripte promitens dictum Marinum esse et futurum esse in omnium casum et reuertum et liberum ab plegaria suprascripta. Renuntiando”, Isto.

³² „Ego Cuietichus Vuchouich de Choza principalis debitor et ego Marinus Michaelis aurificis plegius qui me tamen principalem debitorem constituo confitemur quod super nos et omnia nostra bona obligamus nos dare et soluere ser Stephano Mar. de Zamagno ducatos auri nonaginta octo usque ad unum annum proxime futurum. Sub pena etc. Tenente se etc. Renuntiando etc. Hec autem carta etc. Judex et testis ut supra” (18.02. 1502.g.), *Deb. Not.* LXI, 157. Sa strane i ispod: „Die XXI aprilis 1503 ser Stephanus creditor contrascriptus per me Hieronymum notarium tanquam publicam personam denunciauit contrascripto Marino Michaelis plegio presenti et intelligenti quod dictus ser Stephanus ex quo sibi non fuit solutum in termino pro contrascripta obligatione intendit et vult a dicto Marino et in bonis suis exigere et habere penam de X pro cento ultra capitale rationem sui interesse secundum ordines. Die II maii 1503 ser Stephanus Mar. de Zamagno creditor suprascriptus confessus fuit habuisse et recepisse a suprascripto Marino Michaelis plegio ducatos auri nonaginta octo pro integra solutione suprascripte obligationis quos dictus Marinus dixit soluisse de denariis Vuchi Balichieuich. Renuntiando et ideo cassum”, Isto.

³³ „Prima pars est de dando nuncio Vochi Balichieuich de Choza illos aspri mille quos alias ad nos misit per ipsum met nuncium olim Chassanbegh Michaglbegouich sanzachus defunctus pro emendo unum cauetium de cetenino dermesino. Et hoc cumplegiaria ciuium nostrum” (28.04. 1513.g.), *Cons. Rog.* XXXII, 225v. Sa strane: „Die 18 maii 1513

Po strani navedene dileme ide historija poznatijeg Nikole Balićevića, po svemu najvećeg fočanskog trgovca svoga vremena. No prije toga ćemo predstaviti kreditno učestvovanje fočanskih trgovaca koji djeluju između vremena kraja zaduživanja Radoja Hrebeljanovića (juli 1479) i vremena početka zaduživanja Nikole Balićevića (mart, 1500).

FOČANSKI TRGOVCI U KREDITNIM ZADUŽENJIMA OD
JULA 1479. DO MARTA 1500. GOD.

U ovom periodu javlja se 15 trgovaca iz Foče u kreditnim ugovorima. To su Radivoj Ostojić, Radivoj Obradović, Stjepan Kosičić, Vučihna Kosičić, Brailo Obradović, Cvjetko Nikolić, Vučihna Radojević, Cvjetko Radikojević, Vladislav Radikojević, Vukić Bombardić, Petar Dobrovuković, Radič Vukeljić Vukušić, Vukašin Boljisavić, Radič Radetković i Radivoj Radieković. Slijedi pregled njihovih zaduženja u tabeli br. 6.

Tabela br. 6. Pregled zaduženja 15 trgovaca iz Foče

DUŽNIK	KREDITOR	VISINA KREDITA	DATUM I SIGNATURA
Radiuoy Hostoich de Choza	Dobrassino Radassinouich	ducatos auri quadraginta	20.10. 1479, <i>Deb. Not.</i> XLVII, 170
Radiuoy Hostoych de Choza	Dobrassino Radassinouich	ducatos auri tresdecim grossos quindecim	30.1. 1487, <i>Deb. Not.</i> LI, 57
Ukupno		53 dukata 15 groša	
Radiuoy Obradouich de Choza	Dobrassino Radassinouich	ducatos auri triginta unum	20.10. 1479, <i>Deb. Not.</i> XLVII, 170
Ukupno		31 dukat	
Stiepanus Cossicich de Choza	Jure dicto Johannes Miotosseuich	ducatos auri septuaginta sex	19–21.12. 1484, <i>Deb. Not.</i> L, 27v
Stiepan Coçeçich de Coza	Luce Miotosseuich de Ragusio	ducatos auri sexaginta nouem	9.12. 1485, <i>Deb. Not.</i> L, 135

dati fuerunt contrascripti aspri mille Nicole Vochi Balichieuih qui personaliter venit Ragusium pro eis cum plegiaria ser Michaelis Pe. de Poza qui se constituit plegium pro eis in omni euenti”, Isto. Situacija je drugačije shvaćena u, Б. Храбак, *Фоча до краја XVIII века*, 52.

³⁴ Bogumil Hrabak navodi da je Vuk Balićević bio povezan sa izvozom crvca u Novi. Na navedenomjestu spominje se ustvari Nikola Balićević, Б. Храбак, *Фоча до краја XVIII века*, 67; „Nicola Banichieuih de Chocza” (09.11. 1509.g.), *Procura di Notaria* Xb, 224,

DUŽNIK	KREDITOR	VISINA KREDITA	DATUM I SIGNATURA
Stiepanus Cossicich de Cothza principalis debitor et ego Natalinus Michocii Velich plegius	Marino Raduicich	ducatos auri viginti duos cum dimidio	11.12. 1491, <i>Deb. Not. LIV,</i> 97
Vučichna Cossicich de Choza principalis debitor et ego Stiepan Cossicich frater dicti Vucichne plegius	ser Sebastiano Mar. de Goze	ducatos auri quattuor aspris viginti	31.1. 1495, <i>Deb.</i> <i>Not. LVII, 8v</i>
Ukupno		167,5 dukata	
Brailus Obradouich de Cothza	Vuchxe Radachouich	ducatos auri decem	14.10. 1488, <i>Deb. Not. LII,</i> 59
Brailus Obradouich de Cothza	Francisco Radani Struich	ducatos auri decem	15.10. 1488, <i>Deb. Not. LII,</i> 59v
Braillus Obradouich de Choza	ser Matheo Tho. de Bona	ducatos auri tredecim	12.11. 1490, <i>Deb. Not. LIII,</i> 172
Brailus Obradouich de Coza	ser Junio Johannis de Georgio	ducatos auri viginti quinque	23.06. 1494.g.), <i>Deb. Not. LVI,</i> 109
Brailus Obradouich de Choza	Michacio Vuchmirouich	ducatos auri quingaginta duos	26.6. 1494, <i>Deb.</i> <i>Not. LVI, 110v</i>
Ukupno		110 dukata	
Cuietchus Nicholich de Choza	Marco Radochnich dicto Coxicich	ducatos auri septem grossos octo	7.5. 1489, <i>Deb.</i> <i>Not. LII, 149</i>
Ukupno		7 dukata 8 groša	
Vucichna Radoeuich de Chotza	Marino Seganouich	ducatos auri quattuordecim	18.8. 1489, <i>Deb.</i> <i>Not. LII, 194</i>
Ukupno		14 dukata	
Cuietchus Radiceuich de Chotza	Francisco Radani	ducatos auri viginti septem	15.10. 1490, <i>Deb. Not. LIII,</i> 158

DUŽNIK	KREDITOR	VISINA KREDITA	DATUM I SIGNATURA
Cuietchus Radichoeuich de Coza	Francisco Radani Struich	ducatos auri quattuor et yperperos tres	23.12. 1494, <i>Deb. Not. LVI,</i> 195v
Cuietchus Radichoeuich et Vladissauus Radichoeuich fratres de Choza	ser Antonio Sy. de Bona	ducatos auri quattuor grossos quindecim	24.7. 1495, <i>Deb. Not. LVII,</i> 81v
Ukupno		35 dukata 3 perpera 15 groša	
Vochich Bombardich de Cozzia	ser Marcho Radognich	ducatos auri quattuor et grossos triginta duos	23.3. 1492, <i>Deb. Not. LIV,</i> 137
Ukupno		4 dukata 32 groša	
Petar Dobrououchouich de Choza	Antonio de Bencho dicto Salomon	ducatos auri sexaginta	18.10. 1493, <i>Deb. Not. LV,</i> 195
Petar Dobrououchouich de Choza	Francisco Radani Struich	ducatos auri centum viginti quinque cum dimidio	24.11. 1496, <i>Deb. Not. LVIII,</i> 108v
Ukupno		185,5 dukata	
Radiz Vucheglich dictus Vuchoxich de Coza	Radogne Cuietchouich	ducatos auri tredecim	11.7. 1494, <i>Deb. Not. LVI,</i> 119.
Radiz Vucheglich de Coza	Marino Florii Turcinouich	ducatos auri quattuor	30.09. 1495, <i>Deb. Not. LVII,</i> 109v
Radiz Vucheglich de Coza	Marino Florii Turcinouich	ducatos auri decem	1.10. 1495, <i>Deb. Not. LVII,</i> 110
Radiz Vucheglich dictus Vuchussich de Choza	Marino Florii Turcinouich	ducatos auri decem	10.11. 1496, <i>Deb. Not. LVIII,</i> 118
Radiz Vuchusich de Coza	Draghisse Vuchmirouich Ianario	ducatos auri viginti tres	14.11. 1497, <i>Deb. Not. LIX,</i> 92v
Radiz Vuchussich de Coza	Marino Florii Turcinouich	ducatos auri septem	28.6. 1498, <i>Deb. Not. LIX,</i> 190v

DUŽNIK	KREDITOR	VISINA KREDITA	DATUM I SIGNATURA
Radiz Vucheglich dictus Vuchussich de Choza	Dragisse Vuchmirouich lanario	ducatos auri quindecim	19.12. 1499, <i>Deb. Not. LX,</i> 14v
Item	ser Marino Drag. domini Alo. de Goze	ducatos auri duodecim	19.12. 1499, <i>Deb. Not. LX,</i> 14v
Ukupno		94 dukata	
Vuchassinus Boglissauch et Radiz Radetchouich ambo de Coza	Helie Raicouich de Zaptat	ducatos auri septem et yperperum unum	18.3. 1495, <i>Deb.</i> <i>Not. LVII, 27v</i>
Ukupno		7 dukata 1 perper	
Radiuoy Radiechouich de Choza	Antonio Luce dicto Miotosseuich	aspros septingentos monete de Turchia bone et de bono argento	11.4. 1498, <i>Deb.</i> <i>Not. LIX, 153</i>
Ukupno		700 aspri	
Sve ukupno		708 dukata 4 perpera 70 groša 700 aspri	

U periodu od jula 1479. do marta 1500. godine, petnaest trgovaca iz Foče sačinilo je 30 ugovora u ukupnom iznosu od oko 710 dukata. Radi se o skromnijem periodu u kreditnom angažmanu Fočaka u Dubrovniku. Po broju ugovora i iznosima zaduživanja ističu se Petar Dobrovuković (2 zaduženja 185,5 dukata), Brailo Obradović (5 zaduženja 110 dukata), Stjepan Kosičić (4 zaduženja 167,5 dukata) i Radič Vukeljić Vukušić (8 zaduženja 94 dukata). Kuriozitet niskih zaduživanja kod pojedinih Fočaka najbolje se odražava na primjeru Petara Dobrovukovića koji se u dva ugovora zadužio koliko i Petar Vukeljić Vukušić u osam ugovora.

ZADUŽIVANJA NIKOLE BALIĆIEVIĆA (1500–1524)

Značajan period u kreditnom zaduženju Fočaka obilježio je Nikola Balićiević. Kreditno poslovanje Nikole Balićievića prvo ćemo sagledati u tabelarnom prikazu.

Tabela br. 7. Kreditno zaduženje Nikole Balićevića od 1500. do 1524. god.

DUŽNIK	KREDITOR	IZNOS	DATUM I SIGNATURA
Nicola Balichieuich de Choza	ser Junio Jo. de Georgio	ducatos auri nonaginta nouem	2.3. 1500, <i>Deb. Not. LX</i> , 42
Nicola Balichieuich de Choza	ser Marino Dra. domini Alo. de Goze	ducatos auri centum viginti septem	2.3. 1500, <i>Deb. Not. LX</i> , 42
Nicola Vochi Balichieuich de Chotza	ser Junio Jo. de Georgio	ducatos auri centum decem	24.8. 1500, <i>Deb. Not. LX</i> , 108
Nicola Vuchi Balichieuich de Chotza	ser Marino Dra. domini Alo. de Goze	ducatos auri centum sexaginta septem	26.8. 1500, <i>Deb. Not. LX</i> , 108v
Nicola Vochi Balichieuich de Choza	ser Marino Dra. domini Alo. de Goze	ducatos auri centum viginti	29.1. 1501, <i>Deb. Not. LX</i> , 173v
Nicola Vochi Balichieuich de Chotza	Junio Jo. de Georgio	ducatos auri centum quattuor	23.9. 1501, <i>Deb. Not. LXI</i> , 95
Nicolaus Vochi Balichieuich de Cothza	ser Junio Mar. de Gradi	ducatos auri ducentos sedecim	20.10. 1502, <i>Deb. Not. LXII</i> , 63v
Nicola Vochi Balichieuich de Cothza	ser Junio Jo. de Georgio	ducatos auri centum quadraginta quattuor	21.10. 1502, <i>Deb. Not. LXII</i> , 64
Nicola Vochi Balichieuich de Chotza	ser Junio Mar. de Gradis	ducatos auri centum octuaginta	13.11. 1503, <i>Deb. Not. LXIII</i> , 33v
Nicola Vochi Balichieuich de Chotza	ser Junio Jo. de Georgio	ducatos auri centum triginta sex	13.11. 1503, <i>Deb. Not. LXIII</i> , 34
Nicola Vuchi Banichieuich de Chocia	ser Junio Jo. de Georgio	ducatos auri centum septuaginta quinque	22.10. 1504, <i>Deb. Not. LXIII</i> , 178v
Nicolaus Vuchi Balichieuich de Coza	ser Marino Dra. domini Alo. de Goce	ducatos auri septuaginta duos	3.11. 1506, <i>Deb. Not. LXV</i> , 55v
Nicola Baglichieuich de Choza	ser Marino Dragoe de Goce	ducatos auri quinquaginta septem	4.11. 1506, <i>Deb. Not. LXV</i> , 57
Nicola Vuchi Balichieuich de Choza	ser Junio Jo. de Georgio	ducatos auri centum viginti sex	5.11. 1506, <i>Deb. Not. LXV</i> , 57
Nicola Banichieuich de Coza	ser Junio Jo. de Georgio	ducatos auri septuaginta septem	13.11. 1508, <i>Deb. Not. LXVI</i> , 194

DUŽNIK	KREDITOR	IZNOS	DATUM I SIGNATURA
Nicolaus Balichieuich de Choza	Bartolomeo Marini de Zizer	ducatos auri ducentos nouem	5.11. 1509, <i>Deb. Not. LXVII</i> , 147v
Nicolaus Vuchoe Baligieuich de Coza	ser Marino Dra. de Alo. de Goze	ducatos auri ducentos triginta sex	10.11. 1509, <i>Deb. Not. LXVII</i> , 153
Nicolaus Vuchoe Banichieuich de Coza	ser Junio Jo. de Georgio	ducatos auri centum quinquaginta duos	10.11. 1509, <i>Deb. Not. LXVII</i> , 153v
DUŽNIK	KREDITOR	IZNOS	DATUM I SIGNATURA
Nicola Balichieuich de Choza	Marino Florii Turcinouich	ducatos auri centum	7.11. 1510, <i>Deb. Not. LXVIII</i> , 49v
Nicola Vuchi Baglichieuich de Coza	ser Joanni Dra. domini Alo. de Goze	ducatos auri centum triginta quinque	6.11. 1511, <i>Deb. Not. 190v</i>
Nicola Balichieuich de Chotza	ser Johanni Drag. domini Alo. de Goze	ducatos auri nonaginta quinque	7.11. 1511, <i>Deb. Not. 190v</i>
Nicola Balichieuich de Chotza	Marino Florii Turcinouich	ducatos auri septuaginta septem	7.11. 1511, <i>Deb. Not. 190v</i>
Nicola de Vucho Balichieuich de Coza	ser Junio Jo. de Georgio	ducatos auri quingentos quinquaginta tres	8.11. 1511, <i>Deb. Not. 192v</i>
Nicolaus Balichieuich de Choza	ser Michaeli Ni. de Bona	ducatos auri nonaginta sex	1.10. 1512, <i>Deb. Not. LXIX</i> , 117
Nicola Vuchi Balichieuich de Choza	ser Joanni Dra. domini Alo. de Goze	ducatos auri centum quinquaginta duos	2.10. 1512, <i>Deb. Not. LXIX</i> , 117v
Nicola Vuchi Balichieuich de Choza	ser Luce Nicolao de Menze	ducatos auri centum viginti unum	2.10. 1512, <i>Deb. Not. LXIX</i> , 117v
Nicola Balichieuich de Choza	Marino Florii Turcinouich	ducatos auri quadraginta octo	5.10. 1512, <i>Deb. Not. LXIX</i> , 118
Nicola Balichieuich de Coza	ser Blasio Val. de Sorgo	ducatos auri sexaginta sex	3.11. 1513, <i>Deb. Not. LXX</i> , 84v
Nicolaus Vuchi Balichieuich de Choza	Marino Florii Turcinouich	ducatos auri decem et nouem grossos viginti quattuor	7.11. 1513, <i>Deb. Not. LXX</i> , 86v

DUŽNIK	KREDITOR	IZNOS	DATUM I SIGNATURA
Nicola Vuchi Balichieuich de Coza	ser Luce Nic. de Menze	ducatos auri sexaginta tres	10.11. 1513, <i>Deb. Not. LXX,</i> 88v
Nicola Vuchi Baglieuich de Coza	ser Joanni Dra. domini Alo. de Goze	ducatos auri trecentos tres	25.10. 1514, <i>Deb. Not. LXX,</i> 212v
Vuchus Bagliechieuich de Coza	ser Stephano Mar. de Gradis	ducatos centum viginti	9.11. 1514, <i>Deb.</i> <i>Not., LXX, 216</i>
Nicola Vuchi Balichieuich de Coza	ser Luce Nicolao de Menze	ducatos auri centum quatuor	10.11. 1514, <i>Deb. Not. LXX,</i> 216v
Nicola Vuchi Balicheuich de Coza	ser Orsato Ju. de Georgio	ducatos auri quingaginta	10.11. 1514, <i>Deb. Not. LXX,</i> 217
Nicola Vuchi Balichieuich de Coza	ser Joanni Dra. domini Alo. de Goze	ducatos auri centum quindecim	15.11. 1514, <i>Deb. Not. LXX,</i> 217v
Nicolaus Balichieuich de Coza	ser Nicolao Thome de Caboga	ducatos auri centum sexaginta tres	22.5. 1515, <i>Deb.</i> <i>Not. LXXI, 54</i>
Nicolaus Balichieuich de Coza	ser Junio Luce de Bona	ducatos auri octoginta quinque grossos viginti	22.5. 1515, <i>Deb.</i> <i>Not. LXXI, 54</i>
Nicola Baglicheuich de Coza ... et ego Cuietchus Marinchouich de Coza se plegium	Marino Florii Turcinouich	ducatos auri viginti octo grossos decem	24.5. 1515, <i>Deb.</i> <i>Not. LXXI, 55</i>
Nicola Balichieuich de Coza	ser Luce Nicolini de Menze	ducatos auri octoginta sex grossos viginti quinque	24.5. 1515, <i>Deb.</i> <i>Not. LXXI, 55v</i>
Nicola Balichieuich de Coza	Jacobo Cole Antonio de Balsamo de Mesina	ducatos auri centum viginti octo	26.5. 1515, <i>Deb.</i> <i>Not. LXXI, 56v</i>
Nicola Balichieuich de Coza	ser Luce Nicolini de Mence	ducatos auri ducentos quatuor grossos triginta sex	26.5. 1515, <i>Deb.</i> <i>Not. LXXI, 56v</i>
Nicola Balichieuich de Coza	ser Luce Nic. de Mence	ducatos auri quadraginta octo	29.5. 1515, <i>Deb.</i> <i>Not. LXXI, 57v.</i>
Nicola Balichieuich de Coza	ser Hieronymo Jo. de Gondola	ducatos auri centum duos	3.10. 1515, <i>Deb.</i> <i>Not. LXXI, 114.</i>

DUŽNIK	KREDITOR	IZNOS	DATUM I SIGNATURA
Nicolaus Vuchi Balichieuich de Choza	ser Michaeli Ni. de Bona	ducatos auri centum quadraginta	10.10. 1516, <i>Deb. Not.</i> LXXII, 26v
Nicola Baglieuich de Coza	ser Pasquali Laur. de Sorgo	ducatos auri centum octo	11.10. 1516, <i>Deb. Not.</i> LXXII, 26v
Nicola Balichieuich de Coza	ser Marco et ser Marino fratribus Basilii et de Basilio	ducatos auri nonaginta unum	11.10. 1516, <i>Deb. Not.</i> LXXII, 27
Nicolaus Vuchi Balichieuich de Choza	ser Francisco Mar. de Goze	ducatos auri trecentos quattuor	15.10. 1516, <i>Deb. Not.</i> LXXII, 28v
Nicolaus Vuchi Balichieuich de Choza	ser Luce Drag. de Goze	aspros tria millia sexcentos nonaginta monete bone Turcorum et ducatos auri viginti quattuor cum dimidio	15.10. 1516, <i>Deb. Not.</i> LXXII, 29
Nicola Vuchi Balichieuich de Coza	ser Michaeli Math. Tho. de Bona	ducatos auri ducentos sexdecim	13.6. 1517, <i>Deb.</i> <i>Not.</i> LXXII, 118v
Nicola Vuchi Balichieuich de Coza	ser Orsatto Ju. de Georgio	ducatos auri nonaginta unum et grossos viginti	13.6. 1517, <i>Deb.</i> <i>Not.</i> LXXII, 119
Nicolaus Vuchi Balichieuich de Choza	ser Michaeli Ni. de Bona	ducatos auri quadringentos	17.8. 1517, <i>Deb.</i> <i>Not.</i> LXXII, 137.
Nicola Vuchi Balichieuich de Coza	ser Hieronymo Jo. de Gondola	ducatos auri quingaginta	18.8. 1517, <i>Deb.</i> <i>Not.</i> LXXII, 138
Nicola Balichieuich	ser Joanni Dra. domini Alo. de Goce	ducatos auri quadraginta quatuor	18.8. 1517, <i>Deb.</i> <i>Not.</i> LXXII, 138
Nicolaus Baglieuich de Coza	ser Hieronymo Jo. de Gondola	ducatos auri quadraginta quinque	3.11. 1517, <i>Deb.</i> <i>Not.</i> LXXII, 166
Nicolaus Baglieuich de Coza	ser Luce Jo. de Sorgo	ducatos auri trecentos viginti	3.11. 1517, <i>Deb.</i> <i>Not.</i> LXXII, 166
Nicolaus Balichieuich de Choza	ser Michaeli Ni. de Bona	ducatos auri centum	6.11. 1517, <i>Deb.</i> <i>Not.</i> LXXII, 168

DUŽNIK	KREDITOR	IZNOS	DATUM I SIGNATURA
Nicolaus Vuchi Balichieuich de Choza	ser Michaeli Ni. de Bona	ducatos auri ducentos	17.5. 1518, <i>Deb.</i> <i>Not.</i> LXXIII, 20.
Nicola Baglichieuich de Coza	ser Hieronymo Jo. de Gondola	ducatos auri quadringentos quatuor	17.5. 1518, <i>Deb.</i> <i>Not.</i> LXXIII, 20
Nicola Baglichieuich de Coza	ser Orsato Ju. de Georgio	ducatos auri octoginta	18.5. 1518, <i>Deb.</i> <i>Not.</i> LXXIII, 21
Nicola Baglicheuich de Choza	ser Joanni Dra. domini Aloii. de Goce	ducatos auri trecentos septuaginta	22.5. 1518, <i>Deb.</i> <i>Not.</i> LXXIII, 21v
Nicolaus Vuchi Balichieuich de Choza	ser Michaeli Ni. de Bona	ducatos auri centum	11.9. 1518, <i>Deb.</i> <i>Not.</i> LXXIII, 57
Nicola Baglich de Coza	ser Hieronymo Ju. de Gondola	ducatos auri centum unum	13.9. 1518, <i>Deb.</i> <i>Not.</i> LXXIII, 57v
Nicola Baglichieuich de Choza	ser Luce Jo. de Georgio	ducatos auri centum septem	16.9. 1518, <i>Deb.</i> <i>Not.</i> LXXIII, 58v
Nicola Vuchi Balichieuich de Coza	ser Luce Jo. de Bona	ducatos auri quadraginta quinque grossos viginti	12.12. 1521, <i>Deb. Not.</i> LXXV, 34
Nicola Banichieuich de Choza	ser Johanni Fran. de Sorgo	ducatos quingenta unum	13.3. 1522, <i>Deb.</i> <i>Not.</i> LXXV, 72
Nicola Balichieuich de Choza	ser Matheo Rus. de Poza	ducatos sexdecim	14.3. 1522, <i>Deb.</i> <i>Not.</i> LXXV, 72v
Nicola Vuch Balichieuich de Choza	ser Luca Jo. de Sorgo	ducatos auri centum octo	22.1. 1523, <i>Deb.</i> <i>Not.</i> LXXV, 172v
Nicola Vuchi Balichieuich de Choza	ser Matheo Rus. de Poza	ducatos auri triginta duos et grossos triginta tres	24.1. 1523, <i>Deb.</i> <i>Not.</i> LXXV, 173
„Nicola Vuchi Balichieuich de Choza	ser Matheo Rus. de Poza	ducatos auri sexaginta	23.3. 1524, <i>Deb.</i> <i>Not.</i> LXXVI, 75v
Nicolaus de Vuch Balichieuich de Cocha	ser Benedicto Drag. de Goze	ducatos auri quingenta	1.4. 1524, <i>Deb.</i> <i>Not.</i> , LXXVI, 76v
Ukupno		9.226,5 dukata 168 groša i 3.690 aspri	

Statistika koja rekapitulira kreditnu djelatnost Nikole Balićievića je iznimna. U periodu 1500–1524, dakle u toku 25 godina sklopio je 70 kreditnih ugovora. Tabela br. 8.

Tabela br. 8. Zaduženja Nikole Balićievića tokom 25. godina.

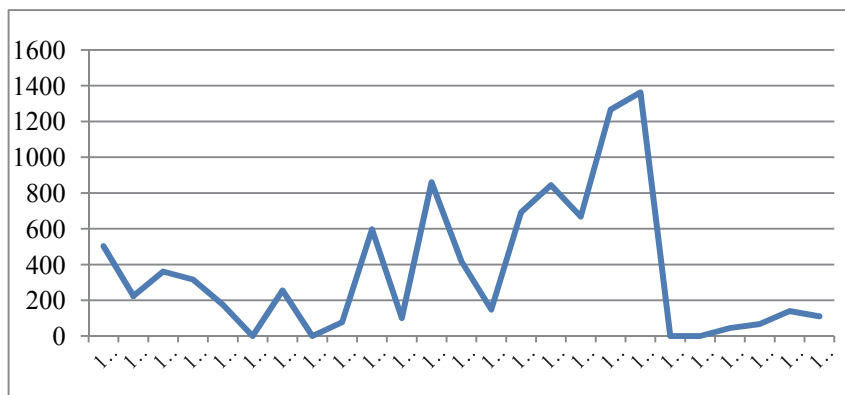
GODINA	BROJ UGOVORA	VISINA ZADUŽIVANJA
1500	4	503 dukata
1501	2	224 dukata
1502	2	361 dukata
1503	2	316 dukata
1504	1	175 dukata
1506	3	255 dukata
1508	1	77 dukata
1509	3	597 dukata
1510	1	100 dukata
1511	4	860 dukata
1512	4	417 dukata
1513	3	148 dukata
1514	5	692 dukata
1515	8	844 dukata
1516	5	667,5 dukata + aspre
1517	8	1.266 dukata
1518	7	1.362 dukata
1521	1	45 dukata
1522	2	67 dukata
1523	2	140 dukata
1524	2	110 dukata
Ukupno	70	9.226,5 dukata + aspre = oko 9.500 dukata

Samo je jedne prilike imao jemca za svoj ugovor. Za njega je jemčio (1415) zemljak Cvjetko Marinković, a Nikola je jedne prilike (1514) bio jemac za njega, te jednom za drugog zemljaka Cvjetka Vukasovića (1517).³⁵

³⁵ „Ego Nicola Baglichieuich de Coza confiteor quod super me et omnia mea bona obligo me dare et soluere Marino Florii Turcinouich ducatos auri viginti octo grossos decem et ego Cuietchus Marinchouich de Coza se plegium constituit et bona sua obligavit ad soluendum cum suprascripto Nicola principali usque ad menses sex ad meliustenendum. Sub pena X per centum. Renuntiando etc. Hec autem carta etc. Judex et testis ut supra” (24.05. 1515.g.), Deb. Not., LXXI, 55; „Ego Cuietchus Marinchouich de Choza principalis debitor et ego Nicola Balichieuich de Choza plegius qui me tamen principalem debitorem constituo confitemur quod super nos et omnia nostra bona obligamus nos dare et soluere Marino Florii Turcinouich ducatos auri decem usque ad menses sex proxime futuros. Sub pena etc. tenente se etc. Renuntiando etc. Hec autem” (15.11. 1514.g.), Isto, LXX, 217v; „Ego Cuietchus Vuchassouich de Choza et principalis debitor et ego Nicola Balichieuich de

Ukupan iznos njegovih zaduživanja u 25 godina je, ako ispratimo samo u prezentiranim dukatima 9.226,5 dukata, a uz preostale aspre i groše negdje oko 9.500 dukata. To bi značilo da se tokom 25 godina zaduživao na oko 380 dukata godišnje. Kako Nikola nije pravio zaduženja u četiri godine (1505, 1507, 1519. i 1520), proizilazi da je u toku 21 godina pravio zaduženja od po 450 dukata godišnje.

Nikola Balićević je imao pojedinačne ugovore sa najvišim zaduživanjima 1511. – 553 dukata, 1517. – 400 dukata, 1518. – 404 dukata i 1518. godine – 370 dukata. Detaljniji uvid pokazuje da se Nikola Balićević najviše zadužio u periodu 1511–1518. godine sa iznosima koji su u dva navrata prelazili i hiljadu dukata godišnje. U tih osam godina se ukupno zadužio na iznos od oko 6.356,5 dukata (+ aspre), što čini 70 % u ukupnom njegovom zaduživanju tokom čitavih 25 godina. Najviše se zadužio tokom 1517. u osam ugovora 1.266 dukata i tokom 1518. godine u sedam ugovora 1.362 dukata. Grafički prikaz br 4.

Grafički prikaz br. 4. Zaduzivanja Nikole Balićevića 1500–1524. godine:

Općim karakteristikama kreditnog zaduživanja Nikole Balićevića pripadaju i njegovi kreditori. Nikolinih 70 ugovora kreditiralo je 26 kreditora. Ovako značajne sume izdvajala je dubrovačka vlastela. Od 70 ugovora njih 63 je od 23 dubrovačka vlastelina (90%), jedan ugovor predstavlja vlastelina iz Italije (1,4%) a 6 ugovora dva ugledna dubrovačka građanina (8,6 %). Tabela br. 9.

Choze plegius qui me tamen principalem debitorem constituo confitemur quod super nos et omnia nostra bona obligamus nos dare et soluere Iuano Miloradouich dicto Deuch ducatos auri centum per totum mensem julii proxime futurum. Sub pena etc. Tenente se etc. Renun-
tando etc. Hec autem carta etc. Judex et testis ut supra” (14.06. 1517.g.), Isto, LXXII, 119.

Tabela br. 9. Najveći broj ugovora kreditora i njihovi ukupni iznosi

KREDITOR	BROJ UGOVORA	UKUPAN IZNOS KREDITIRANJA
ser Junio Jo. de Georgio	10	1.673 dukata
ser Joanni Dra. domini Alo. de Goze	7	1.218 dukata
ser Michaeli Ni. de Bona	6	1.036 dukata
ser Marino Dra. domini Alo. de Goze	6	779 dukata
ser Luce Nicolao de Menze	6	626 dukata
ser Hieronymo Jo. de Gondola	5	702 dukata
Marino Florii Turcinouich	5	272 dukata

Kao i Radoja Hrebeljanovića, i Nikolu Balićievića ćemo kontekstualizirati među fočanskim trgovcima njegovog vremena (mart 1500. – april 1524). Tada se javlja 27 trgovca povezanih za Foču a to su: Milivoj Milutović, Radič Vukeljić zvani Vukušić, Nikola Radivojević, Vukosav Vukašinović, Vukac Vukićiević, Radič Vukosalić, Radič Dobrovuković, Toma Radiča Dobrovukovića, Vuk Dobrovuković, Petar Klasović Milojević (Milivojević), Radivoj Radieković, Cvjetko Vukasović, Petar Nikolić Radieković, Vučihna Radojević, Rajko Vukšić (Lukšić), Vukdrag Vukmirović, Cvjetko Marinković, Mihael Radiković, Nikola Radosalić, Nenada Radivojević Kovačević, Vuk Cvjetković Marinković, Ljubenko Vukšić (Lukšić), Ivan Garoević, Petar Vučihnić, Mehmet Atmadžić, Nikola Vukašević i Capler Karađušević. Pregled njihovih zaduživanja slijedi u tabelarnom prikazu br. 10.

Tabela br. 10. Zaduženja Fočaka 1500–1524

DUŽNIK	KREDITOR	VISINA KREDITA	DATUM I SIGNATURA
Miliuooy Milutouich de Choza et Radogna Radiuoieuch de Samobor principales debitores et ego Nicola Raschouich de Catharo de Perasto plegius	Marino Florii Turcinouich	ducatos auri tredecim grossos triginta tres	7.4. 1500, <i>Deb. Not. LX,</i> 56
Radogna Radiuoieuch de Gazcho et ego Miliuooy Milutouich de Choza principales debitores et ego Marcus Radossalich plegius	ser Vincentio Ni. de Poza	ducatos auri quattuordecim grossos duodecim	18.5. 1500, <i>Deb. Not. LX,</i> 69v
Miliuooy Milutouich de Choza et Radogna Radiuoieuch de Samobor principales debitores et ego Marinus Radossalich de Ragusio textor pannorum plegius	Marino Florii Turcinouich	ducatos auri quattuor	4.8. 1500, <i>Deb. Not. LX,</i> 100v
Ukupno		31 dukat 45 groša	

DUŽNIK	KREDITOR	VISINA KREDITA	DATUM I SIGNATURA
Radiz suprascriptus	suprascripto Marino	alios ducatos auri nouem	21 junii 1501 <i>Deb. Not. LX, 83v</i>
Radiz Vuchussich de Choza	ser Marino Dra. domini Alo. de Goze	ducatos auri viginti sex	17.6. 1500, <i>Deb. Not. LX, 83v</i>
Radiz Vucheglich dictus Vochussich de Choza	Dragisse Vochmirouich	ducatos auri decem	23.10. 1500, <i>Deb. Not. LX, 129v</i>
Ukupno		59 dukata	
Nicola Radioueuich de Choza	Symoni Allegreti	ducatos auri quinque	3.11. 1501, <i>Deb. Not. LXI, 115</i>
Nicola Radioueuich de Choza	ser Vincentio Ni. de Poza	ducatos auri tres cum dimidio	8.6. 1502, <i>Deb. Not. LXII, 9v</i>
Ukupno		8,5 dukata	
Vuchossauus Vuchassinouich et Vuchaz Vuchichieuich de Choza principales debitores et ego Vlatchus Radochignich dictus Cherzegouaz becharius de Ragusio plegius	ser Marino Pal. de Goze	ducatos auri duodecim grossos duodecim	10.6. 1502, <i>Deb. Not. LXII, 10</i>
Vuchaz Vuchieuich de Choza principalis debitor et ego Vlatchus Radochignich dictus Cherzegouaz becharius plegius	ser Paladino Mar. de Goze	ducatos auri viginti	9.9. 1502, <i>Deb. Not. LXII, 48v</i>
Ukupno		32 dukata 12 groša	
Radiz Vochossalich de Choza principalis debitor et ego Franciscus Dobrilouich dictus Ciglin plegius	Marino de Florio Turcinouich	ducatos auri septem	12.6. 1502, <i>Deb. Not. LXII, 11.</i>
Ukupno		7 dukata	
Radicius Dobrouchouich de Coza et ego Thomas Radici Dobrouchouich supradicti	Laurentio Radani Sruich	ducatos auri centum nonaginta	31.10. 1506, <i>Deb. Not. LXV, 53</i>
Radiz Dobrouchouich de Choza	Laurentio de Radoe Pribissalich	ducatos auri octuaginta nouem	31.10. 1506, <i>Deb. Not. LXV, 53v</i>

DUŽNIK	KREDITOR	VISINA KREDITA	DATUM I SIGNATURA
Radiz Dobrouchouich de Coza	ser Marino Dra. de Alo. de Goce	ducatos auri centum undecim	27.10. 1509.g.), <i>Deb. Not. LXVII</i> , 141v
Radiz Dobrovuchoeuich de Coza	ser Junio Joannis de Georgio	ducatos auri centum viginti sex	28.10. 1509, <i>Deb. Not. LXVII</i> , 142v
Radiz Dobrouchouich de Coza	ser Stephano Dra. domino Alo. de Goze	ducatos auri nonaginta duos	24.10. 1511, <i>Deb. Not. LXVIII</i> , 182
Radiz Dobrouchouich de Coza	ser Junio Jo. de Georgio	ducatos auri centum sexdecim	25.10. 1511, <i>Deb. Not. LXVIII</i> , 182
Radiz Dobrouochouich de Choza	ser Luce Drag. domini Alo. de Goze	ducatos auri ducentos	31.10. 1512, <i>Deb. Not. LXIX</i> , 129
Radiz Dobrouochouich de Choza	Marino Florii Turcinouich	ducatos auri viginti quattuor	31.10. 1512, <i>Deb. Not. LXIX</i> , 129
Radize Dobrouchouich de Coza	Marino Florii Turcinouich	ducatos auri nouem grossos viginti nouem	3.11. 1513, <i>Deb. Not. LXX</i> , 85
Radiz Dobrouchouich de Coza	ser Orsato Ju. de Georgio	ducatos octoginta octo	9.11. 1514, <i>Deb. Not. LXX</i> , 216
Radiz Dobrouchouich de Coza	ser Orsato Ju. de Georgio	ducatos auri ducentos triginta quattuor	10.11. 1514, <i>Deb. Not. LXX</i> , 216v
Radiz Dobrouchouich de Coza	ser Francisco Mar. de Goze	ducatos auri nonaginta sex	14.11. 1514, <i>Deb. Not. LXX</i> , 217v
Ukupno		1.375 dukata 29 groša	
Voch Dobrouochouich de Chotza	ser Marino Dragoe domini Alo. de Goze	ducatos auri viginti	15.10. 1507, <i>Deb. Not. LXVI</i> , 4
Vochus Dobrouochouich de Chotza	ser Junio Jo. de Georgio	ducatos auri centum duodecim	16.10. 1507, <i>Deb. Not. LXVI</i> , 5.
Vuchus Dobrovuchouich de Coza	ser Junio Jo. de Georgio	ducatos auri ducentos octanta tre	9.11. 1508, <i>Deb. Not. LXVI</i> , 192
Vuch Dobrouchouich de Choza	ser Marino Dra. de Alo. de Goce	ducatos auri centum undecim	27.10. 1509, <i>Deb. Not. LXVII</i> , 141v

DUŽNIK	KREDITOR	VISINA KREDITA	DATUM I SIGNATURA
Vuchus Dobrovuchoeuich de Coza	ser Junio Jo. de Georgio	ducatos auri sexaginta octo	29.10. 1509, <i>Deb. Not. LXVII</i> , 143
Vuchus Dobrouchouich de Coza	ser Junio Jo. de Georgio	ducatos auri nonaginta octo	2.11. 1510, <i>Deb. Not. LXVIII</i> , 46
Vuchus Dobrouuchouich de Coza	ser Junio Jo. de Georgio	ducatos auri centum ctoginta grossos viginti	6.3. 1512, <i>Deb. Not. LXIX</i> , 34v
Vuchus Dobrouuchouich de Coza	ser Joannis Drag. domini Alo. de Goze	ducatos auri ducentos viginti quinque	6.3. 1512, <i>Deb. Not. LXIX</i> , 34v
Vochus Dobrouochouich de Choza	ser Luce Drag. domini Alo. de Goze	ducatos auri trecentos decem	31.10. 1512, <i>Deb. Not. LXIX</i> , 129
Vochus Dobrouochouich de Choza	Marino Florii Turcinouich	ducatos auri tredecim	31.10. 1512, <i>Deb. Not. LXIX</i> , 129
Vochus Dobrouuchouich de Coza	ser Joanni Dragoe domini Alo. de Goze	ducatos auri quadringentos septuaginta septem	28.11. 1514, <i>Deb. Not. LXXI</i> , 1v
Vuchus Dobrouuchouich de Coza	ser Nicolao Thome de Sorgo	ducatos auri centum duodecim	18.5. 1515, <i>Deb. Not. LXXI</i> , 52v
Vuchus Dobrouuchouich de Coza	ser Nicolao Thome de Sorgo	ducatos auri quinquaginta quatuor	19.5. 1515, <i>Deb. Not. LXXI</i> , 53
Vuchus Dobrouuchouich de Coza	ser Nicolao Thome de Sorgo	ducatos auri sexaginta quinque cum dimidio	24.5. 1515, <i>Deb. Not. LXXI</i> , 55
Vuchus Dobrouochouich de Choza	ser Orsato Ju. de Georgio	ducatos auri septuaginta septem grossos sexdecim	2.11. 1517, <i>Deb. Not. LXXII</i> , 166
Vuchus Dobrouochouich de Choza	ser Matheo Ruschi de Poza	ducatos auri quinquaginta unum grossos viginti quatuor	6.11. 1517, <i>Deb. Not. LXXII</i> , 166v
Ukupno		2.256,5 dukata 60 groša	

DUŽNIK	KREDITOR	VISINA KREDITA	DATUM I SIGNATURA
Petrus Classouich de Choza principalis et ego Antonius Luce Miotosseuich plegius et principalis	Stephano Allegreti dicto Chiuuenza	ducatos auri undecim cum dimidio	17.4. 1508, <i>Deb. Not. LXVI</i> , 98
Petrus Miloeuich Classouich de Coza debitor principalis et ego Petar Zupani plegius et tanquam principalis	Marino Florii Turcinouich	ducatos auri quatuor grossos octo	3.11. 1509, <i>Deb. Not. LXVII</i> , 146
Petar Classouich de Choza	Petro Gradich dicto Bolchouich	ducatos auri sex	8.9. 1511, <i>Deb. Not. LXVIII</i> , 165
Petar Classouich Miliueuich de Choza	Nicholao Luce Stepanouich	ducatos auri sex	26.2. 1513, <i>Deb. Not. LXIX</i> , 192v
Ukupno		27,5 dukata 8 groša	
Radiuoy Radiechouich et Cuietchus Vuchassouich ambo de Choza	Petro Pasqualis Gradich	ducatos auri ducentos duodecim	8.1. 1509, <i>Deb. Not. LXVII</i> , 8
Radiuoy Radiechouich de Choza ... Nicola Vuchoe Baluchieuich de Coza se plegium	Marino Florii Turcinouich	ducatos auri duodecim	5.11. 1509, <i>Deb. Not. LXVII</i> , 147
Radiuoi Radiechouich de Coza	Marino Florii Turcinouich	ducatos auri octo grossos viginti sex	6.5. 1512, <i>Deb. Not. LXIX</i> , 55v
Ukupno		232 dukata 26 groša	
Cuietchus Vuchassouich de Choza	ser Junio Jo. de Georgio	ducatos auri centum nonaginta nouem	6.10. 1509, <i>Deb. Not. LXVII</i> , 116
Cuietchus Vuchassouich de Choza principalis debitor et ego Nicola Balichieuich de Choze plegius	Iuano Miloradouich dicto Deuich	ducatos auri centum	14.6. 1517, <i>Deb. Not. LXXII</i> , 119
Ukupno		299 dukata	
Petar quondam Nicolai Raduchouich de Coza	Francisco Georgii Balechali	ypperpos viginti nouem grossos septem	23.2. 1511, <i>Deb. Not. LXVIII</i> , 91
Petar Nicole Radienchouich de Coza	Marino Florii Turcinouich	ducatos auri quinque grossos triginta sex	13.7. 1512, <i>Deb. Not. LXIX</i> , 85v
Petar Nicolich Radiechouich de Coza	Joanni Vuchsanouich stationario	ducatos auri quindecim	28.9. 1512, <i>Deb. Not. LXIX</i> , 116v

DUŽNIK	KREDITOR	VISINA KREDITA	DATUM I SIGNATURA
Petar Nicolich de Coza et ego Ismaeli Turchus Radochmil de Elice et ego Petrus Coaceuich cimator	Joani Vuchsanouich stationario	ducatos auri quatuor	4.1. 1515, <i>Deb. Not. LXXI</i> , 13v
Ukupno		24 dukata 29 perpera 43 groša	
Vucichna Radoeuich de Coza	Marino Florii Turcinouich	ducatos auri septem	1.11. 1512, <i>Deb. Not. LXIX</i> , 130v
Ukupno		7 dukata	
Raicho Luxich de Coza	Marino Florii Turcinouich	ducatos auri decem et septem grossos viginti sex	10.11. 1512, <i>Deb. Not. LXIX</i> , 138
Raichus Luchxich de Choza	Creglie Vuchassinouich cimatori	ducatos auri triginta septem	4.12. 1518, <i>Deb. Not. LXXIII</i> , 84v
Raichus Vuchxich de Choza	Nicolao Johannis dicto Bergniza de Ragusio	ducatos auri ducentos viginti quinque	18.11. 1519, <i>Deb. Not. LXXIII</i> , 212
Ego Raychus Luchxich de Coza	Criglie Vuchassinouich cimatori	ducatos auri triginta nouem cum dimidio	13.3. 1521, <i>Deb. Not. LXXIV</i> , 143v
Raicho Luxich et Petar Vucichnich ambo de Choza	ser Matheo Rus. de Poza	ducatos auri triginta quatuor	3.12. 1522, <i>Deb. Not. LXXV</i> , 157
Raico Luxich et Petar Vucichnich ambo de Choza	ser Benedicto Dra. de Goze	ducatos auri quadraginta duos	3.12. 1522, <i>Deb. Not. LXXV</i> , 157v
Raico Vuchxich de Choza	Creglie Vuchassinouich zimatori	ducatos auri viginti quinque	7.5. 1523, <i>Deb. Not. LXXV</i> , 204v
Raicus Luxich de Choza	ser Matheo Rus. de Poza	ducatos auri viginti sex	23.3. 1524, <i>Deb. Not. LXXVI</i> , 75
Raicus Luxich de Choza	Semcho Bogiscich lanario	ducatos auri triginta sex	24.3. 1524, <i>Deb. Not. LXXVI</i> , 75v
Ukupno		481,5 dukata 26 groša	
Vugdrago Vuchmirouich de Choza	Marino Florii Turcinouich	ducatos auri sex grossos triginta sex	19.5. 1513, <i>Deb. Not. LXX</i> , 5v
Ukupno		6 dukata 36 groša	

DUŽNIK	KREDITOR	VISINA KREDITA	DATUM I SIGNATURA
Cuetchus Marinhouich de Coza	Nicola Jo. Bucgniza	ducatos auri centum octo	8.11. 1513, <i>Deb. Not. LXX, 87v</i>
Cuetchus Marinhouich de Coza	Creglie cimatori	ducatos viginti	10.11. 1514, <i>Deb. Not. LXX, 216</i>
Cuietchus suprascriptus debitor	Creglie Vuchassinouich creditori suprascripto	ducatos auri viginti octo cum dimidio	XV nouembris 1514 <i>Deb. Not. LXX, 216</i>
Cuietchus Marinhouich de Choza principalis debitor et ego Nicola Balichieuich de Choza plegius	Marino Florii Turcinouich	ducatos auri decem	15.11. 1514, <i>Deb. Not. LXX, 217v</i>
Cuietchus Marinhouich de Choza	Nicolao Johannis Bergnize	ducatos auri ducentos septuaginta octo cum dimidio	20.12. 1515, <i>Deb. Not. LXXI, 161v</i>
Cuietchus Marinhouich de Coza	Creglie cimatore	ducatos auri quatuor	20.12. 1515, <i>Deb. Not. LXXI, 162</i>
Cuetchus Marinhouich de Coza	Creglie cimatori	ducatos auri centum	26.4. 1516, <i>Deb. Not. LXXI, 203v</i>
Cuetchus Marinhouich de Coza	ser Joanni Dra. domini Alo. de Goce	ducatos auri octoginta unum	26.4. 1516, <i>Deb. Not. LXXI, 203v</i>
Cuietchus Marinhouich de Chocia	Creglie Vuchassinouich cimatori	ducatos quinquaginta quatuor auri	19.11. 1516, <i>Deb. Not. LXXII, 45</i>
Cuietchus Marinhouich de Chocia	ser Johanni Drag. domini Alo. de Goze	ducatos auri centum octo et aspros duo millia quadringentos sexaginta de argento bono et de bona stampa	19.11. 1516, <i>Deb. Not. LXXII, 45</i>
Cuetcho Marinhouich de Coza	ser Joanni Dragoe de Goce	ducatos auri sexaginta	2.12. 1518, <i>Deb. Not. LXXIII, 81v</i>

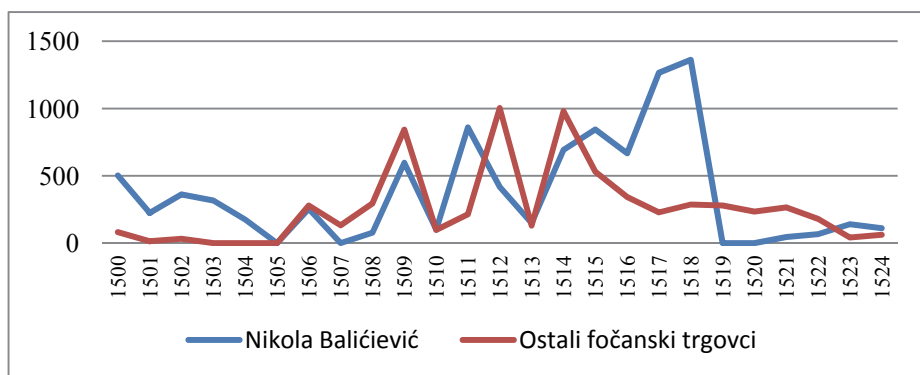
DUŽNIK	KREDITOR	VISINA KREDITA	DATUM I SIGNATURA
Cuetchus Marinhouich de Choza	Nicolao Jo. Bergnich	ducatos auri quadraginta nouem	2.12. 1518, <i>Deb. Not. LXXIII</i> , 81v
Cuietchus Marinhouich de Choza	Creglie Vuchassinouich cimatori	ducatos auri centum quadraginta	4.12. 1518, <i>Deb. Not. LXXIII</i> , 84v
Ukupno		1.041 dukata 2460 aspri	
Michael Radicouich de Coza debitor principalis et ego Franciscus Antoni dicti Salamon plegius	ser Junio Luc. de Bona	ducatos auri viginti septem	16.12. 1514, <i>Deb. Not. LXXI</i> , 7v
Ukupno		27 dukata	
Nicola Radossalich de Coza	Francisco Nic. Boglieuich	ducatos auri duodecim	9.11. 1515, <i>Deb. Not. LXXI</i> , 131
Ukupno		12 dukata	
Nenada Radiuoëuich Couaceuich de Chogia	Benedicto Viti de Primo bancherio	ducatos auri triginta quattuor	20.12. 1519, <i>Deb. Not. LXXIV</i> , 6
Nenada Couazeuich et Vuchus Cuietchouich Marinhouich de Cogia	ser Joanni Drag. de Goce	ducatos auri centum	13.10. 1520, <i>Deb. Not. LXXIV</i> , 93
Nenada Chouazeuich et Vuch Cuietchi Marinhouich ambo de de Choza	ser Matheo. Rus. de Poza	ducatos auri quadraginta unum	15.10. 1520, <i>Deb. Not. LXXIV</i> , 93v
Nenada Radiuoëuich Coazeuich et Vuch Cuietchi Marinouich de Cogia	Benedicto Viti de Primo bancherio	ducatos auri viginti quattuor et grossos triginta	16.10. 1520, <i>Deb. Not. LXXIV</i> , 94
Nenada Radiuoëuich dictus Chouaceuich de Choza	Colende Hellich perlabuchio	ducatos auri nonaginta quinque	8.3. 1521, <i>Deb. Not. LXXIV</i> , 141v
Ukupno		294 dukata 30 groša	
Vuch Cuietchi Marinhouich de Coza	Nicolao Joanis Berniic	ducatos auri quinquaginta nouem	16.10. 1520, <i>Deb. Not. LXXIV</i> , 93v
Ukupno		59 dukata	
Jubenchus Vuchcich de Cogia	Collende Hilich stationario	ducatos auri viginti in tot pellibus tosonorum bonorum	20.12. 1519, <i>Deb. Not. LXXIV</i> , 6v

DUŽNIK	KREDITOR	VISINA KREDITA	DATUM I SIGNATURA
Gliubenchus Luchxich de Osticloglia de Coza	ser Benedicto Drag. de Goce	ducatos auri viginti quinque	31.7. 1521, <i>Deb. Not. LXXIV</i> , 192v
Item	ser Matheo Rus. de Poza	ducatos auri sex	31.7. 1521, <i>Deb. Not. LXXIV</i> , 192v
Item	Collende Hillich stationario	ducatos auri centum	31.7. 1521, <i>Deb. Not. LXXIV</i> , 192v
Ukupno		151 dukat	
Iuan Garoeuich de Choza	Marco Radoichouich stazionario	ducatos auri decem grossos viginti quinque	26.11. 1520, <i>Deb. Not. LXXIV</i> , 111
Ukupno		10 dukata 20 groša	
Petar Vuchinich de Choza	ser Orsato Ju. de Georgio	ducatos auri quadraginta	28.11. 1522, <i>Deb. Not. LXXV</i> , 156
Ukupno		40 dukata	
Mechmet Atmazich de Choza Turcus	ser Matheo Rus. de Poza	ducatos auri decem et septem	3.12. 1522, <i>Deb. Not. LXXV</i> , 157
Mechmet Atmazich de Choza Turcus	ser Benedicto Dra. de Goze	ducatos auri quindecim	3.12. 1522, <i>Deb. Not. LXXV</i> , 157v
Ukupno		32 dukata	
Nicola Vucasseuich de Choza	Creglie Vucassinouich cimatori	ducatos auri triginta unum	10.12. 1522, <i>Deb. Not. LXXV</i> , 159v
Ukupno		31 dukata	
Zapler Caragiuseuich de Choza et Radiz Radossalich de Jelaza	ser Benedicto Dra. de Goze	ducatos auri decem et septem	4.4. 1523, <i>Deb. Not. LXXV</i> , 195v
Ukupno		17 dukata	
SVE UKUPNO		6.550 dukata 29 perpera 335 groša 2.460 aspri	

U periodu 1500–1524. godine 27 fočanska trgovca zadužilo se, samostalno, udruženo ili sa jemcima, kroz 94 kreditna ugovora u ukupnom iznosu od 6.550 dukata, 29 perpera, 335 groša i 2.460 aspri (tj. oko 6.700 dukata).

Godišnje su se prosječno zaduživali na 268 dukata. Istaknuti trgovci su Radič Dobrovuković, koji se kroz 12 zaduženja zadužuje na 1.375 dukata, Cvjetko Marinković, kroz 12 zaduženja na 1.041 dukat i Vuk Dobrovuković, kroz 15 zaduživanja na 2.256,5 dukata. Njih trojica, u odnosu na ostala 24 trgovaca, imaju ukupno 39 zaduživanja (41%) u ukupnom iznosu 4.672 dukata, što je oko 70% ukupnih zaduživanja. Njihova kreditna statistika je iznimna i oni su daleko bliži Nikoli Balićeviću nego ostala 24 trgovca. No, kako ove cifre izgledaju u susretu sa zaduživanjima Nikole Balićevića?

Ponovimo, u periodu 1500–1524, sam Nikola je sklopio je 70 kreditnih ugovora, a ostalih 27 trgovca ukupno 94 kreditna ugovora. Njegovo ukupno zaduživanje je oko 9.500 dukata, a svih ostalih 27 trgovca oko 6.700 dukata (u ducatima 6.550). Nikola se godišnje zaduživao na oko 380 dukata, a ostalih 27 trgovca na oko 268 dukata. Grafički prikaz br. 6.

Grafički prikaz br. 6. Zaduzivanja Nikole Balićevića i ostalih fočanskih trgovaca 1500–1524 god.

Primjetno je da je u periodu 1500–1504. Nikola u značajnoj prednosti u odnosu na sve fočanske trgovce. U periodu 1506–1514. (sa izuzetkom 1511. godine) ukupno kreditno zaduživanje ostalih fočanskih trgovaca je malo veće ili ujednačeno u odnosu na Nikolu Balićevića. Period 1515–1518. je značajno na strani Nikole Balićevića s obzirom na visinu zaduživanja (kada Nikola Balićević ima zaduživanja u iznosu od 4.035,5 dukata a svi ostali fočanski trgovci samo 1.387 dukata), dok je period 1519–1524. na strani ostalih fočanskih trgovaca, ali sa manjim iznosima.

Ispratimo i odnos između Nikole Balićevića i tri druga najjača trgovca poslije njega, te njihov kontekst u ukupnom broju fočanskih trgovaca i njihovih zaduživanja. Tabela br. 10.

Tabela 10. Zaduženja N. Balićievića i tri jača trgovca i na kraju upoređivanje sa svim fočanskim trgovcima

	BROJ ZADUŽIVANJA	UKUPNO ZADUŽIVANJE	GOD. PROSJEK ZA 25 G.
Svi trgovci	164 (100%)	16.200 dukata (100%)	648 dukata
Nikola Balićiević	70 (42,7%)	9.500 dukata (59%)	380 dukata
27 fočanskih trgovaca	94 (57,3%)	6.700 dukata (41%)	268 dukata
Vuk Dobrovuković	15 (9,1%)	2.256,5 dukata (13,93%)	90,2 dukata
Radič Dobrovuković	12 (7,3%)	1.375 dukata (8,49%)	55 dukata
Cvjetko Marinković	12 (7,3%)	1.041 dukata (6,42%)	41,6 dukata
Ostala 24 trgovca	55 (33,5%)	1.887,5 dukata (11,64%)	75,5 dukata

U odnosu na sve ostale fočanske trgovce u periodu 1500–1524. godine, Nikola Balićiević je imao oko 43% kreditnih ugovora i oko 60% iznosa svih zaduživanja fočanskih trgovaca. Zanimljiva je pojava da poslije Nikole Balićievića, od sredine treće decenije XVI stoljeća, slabi i prisustvo Fočaka u knjigama zaduživanja.³⁶ Na kraju ćemo dati osvrt na zaduživanje Fočaka u periodu 1469–1532. kroz prizmu pregleda zaduživanja u dukatima na godišnjem nivou.³⁷ Tab. 11. i grafički prikazi 7. i 8.

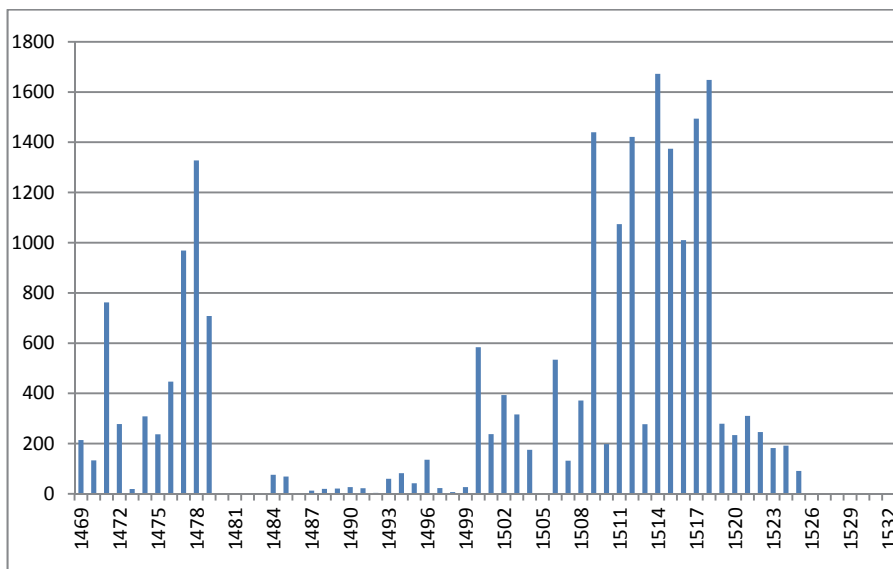
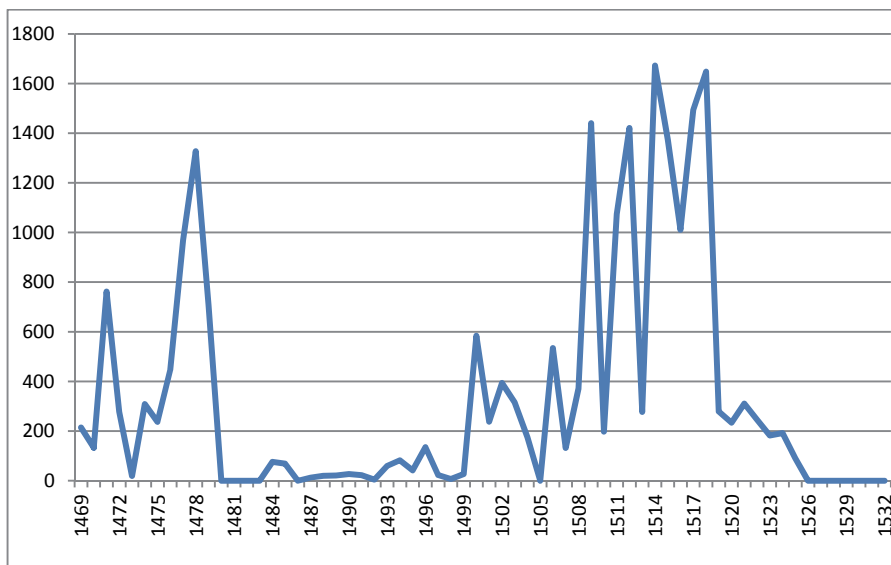
Tabela br 11. Pregled zaduženja Fočaka od 1469 do 1532. god. u dukatima

1469 – 214	1485 – 69	1501 – 238	1517 – 1.494
1470 – 133	1486 – 0	1502 – 393,5	1518 – 1.648
1471 – 762	1487 – 13	1503 – 316	1519 – 279
1472 – 278	1488 – 20	1504 – 175	1520 – 234
1473 – 19	1489 – 21	1505 – 0	1521 – 310,5
1474 – 308,5	1490 – 27	1506 – 534	1522 – 246
1475 – 237	1491 – 22,5	1507 – 132	1523 – 182
1476 – 447	1492 – 4	1508 – 371,5	1524 – 192
1477 – 969	1493 – 60	1509 – 1.440	1525 – 91
1478 – 1.327,5	1494 – 82	1510 – 198	1526 – 0

³⁶ Pregledane su knjige zaduživanja broj 76, 77, 78. i 79 a koje idu do početka 1533. godine. U njima se može naći tek nekoliko zaduživanja Fočaka, a za period august 1525–januar 1533. godine nijedno: „Nicola Vuchassouich de Choza ... Creglie Vuchassinouich cimatori ducatos auri viginti” (27. 09. 1524. g.), *Deb. Not.* LXXVI, 136v; „Raichus Luxich de Cocie ... Nicolao Johanni dictus Tiergniza ducatos auri quadraginta tres et grossos tre-ginta” (04. 04. 1525. g.), Isto, 210; „Raicus Luxich de Cocie ... Simcho Boghičich lanario ducatos auri triginta quinque”, Isto, 210v; „Petar Vuccichnich de Coccia ... Benedicto de Vitis bancherio ducatos auri tredecim” (08.08.1525.g.), Isto, LXXVII, 26.

³⁷ Naš pregled godišnjih iznosa se razlikuje od pregleda u, Б. Храбак, *Фоча до краја XVIII века*, 77–82.

1479 – 708	1495 – 42	1511 – 1.074	1527 – 0
1480 – 0	1496 – 35,5	1512 – 1.421	1528 – 0
1481 – 0	1497 – 23	1513 – 277	1529 – 0
1482 – 0	1498 – 7	1514 – 1.672,5	1530 – 0
1483 – 0	1499 – 27	1515 – 1.374	1531 – 0
1484 – 76	1500 – 584	1516 – 1.010,5	1532 – 0

Grafički prikazi br. 7. i 8. o zaduženju Fočaka od 1469 do 1532 god.u dukatima

Glavnu karakteristiku zaduživanja Fočaka 1469–1532. čine četiri različita perioda povećanog i slabije aktivnog angažmana. Prvi period (1469–1479) predstavlja aktivan angažman zaduživanja Fočaka, uglavnom na iznose od preko 200 dukata. Drugi period (1480–1499) je slabije aktivan, uglavnom je sa zaduživanjima ispod 100 dukata (izuzetak 1496). Treći period (1500–1525, uz izuzetak 1505) je period sa najvećim zaduživanjima na iznose od više stotina dukata i preko hiljadu dukata (u godinama 1509–1518. od deset godišnjih zaduživanja njih osam je preko hiljadu dukata). Posljednji ovdje razmatrani period (1526–1432) je bez zaduživanja fočanskih trgovaca.

ZAKLJUČAK

Analiza kreditnih zaduživanja fočanskih trgovaca iz druge polovine XV i početka XVI stoljeća ukazuje na rodbinsku liniju Hrebeljanovića i Balićievića, koji svojim zaduživanjima i obimom kreditne trgovine skreću pažnju na sebe. Porodica se razvija od vremena izvjesnog Radohne koji je živio u prvoj polovini XV stoljeća. On je imao tri sina: Balića, Hrebeljana i Vukušu Radohnića. Hrebeljan je imao sinove Radoja i Radivoja Hrebeljanovića. Balićev sin bio je Vuk Balićiević, a njegovi sinovi su Cvjetko Vuković i Nikola Balićiević. Nikola Balićiević je imao četiri nasljednika čija se djelatnost prati do sredine XVI stoljeća. Poziciju uglednih trgovaca u porodici ostvarili su Radoje Hrebeljanović (1469–1479) i njegov sinovac Nikola Balićiević (1500–1524) koji su najjači trgovci u Foči svoga vremena.

Radoje Hrebeljanović se pojavljuje u 34 kreditna ugovora, a ukupan iznos njegovih zaduživanja iznosi oko 3.050 dukata, tj. prosječno se godišnje zaduživao na oko 459 dukata. Radoje se zaduživao kod 18 različitih kreditora, a najviše kod vlastelina Tome Bunića (5 puta – 568 dukata) i Jurja Miomanovića (4 puta – 289 dukata), ali se zato u dva ugovora kod vlastelina Marina Gučetića zadužio u iznosu od 645 dukata. U doba kreditne djelatnosti Radoja Hrebeljanovića (1469–1479) pojavljuje se još 30 trgovaca koji su kreditno povezani za Foču. Oni čine samo 54 zaduženja, u ukupnom iznosu od oko 2.320,5 dukata a sa godišnjim prosjekom od oko 210 dukata.

U periodu od jula 1479. do marta 1500, petnaest trgovaca iz Foče sačinilo je 30 ugovora u ukupnom iznosu od oko 710 dukata. To je skromniji period u kreditnom angažmanu Fočaka u Dubrovniku. Po broju ugovora i iznosima zaduživanja ističu se Petar Dobrovuković (2 zaduženja – 185,5 dukata), Brailo Obradović (5 zaduženja – 110 dukata), Stjepan Kosičić (4 zaduženja – 167,5 dukata) i Radič Vukeljić Vukušić (8 zaduženja – 94 dukata).

U periodu 1500–1524, u toku 25 godina, Nikola Balićević sklopio je 70 kreditnih ugovora sa ukupnim iznosom oko 9.500 dukata i godišnjim zaduživanjem od oko 380 dukata. Nikola Balićević je imao pojedinačne ugovore sa najvišim zaduživanjima 1511. – 553 dukata, 1517. – 400 dukata, 1518. – 404 dukata i 1518. godine – 370 dukata. Najviše se zaduživao u periodu 1511–1518. na iznos od oko 6.356,5 dukata, što čini 70% u ukupnom njegovom zaduživanju tokom čitavih 25 godina. Najviše se zadužio 1517. u osam ugovora – 1.266 dukata i 1518. u sedam ugovora – 1.362 dukata. Njegovih 70 ugovora kreditirala su 23 dubrovačka vlastelina (63), jedan vlastelin iz Italije (1), te dva ugledna dubrovačka građanina (6). Najviše se zadužio kod Junija Đorđića u 10 ugovora na 1.673 dukata, Ivana Gučetića u 7 ugovora na 1.218 dukata i Mihaila Bunića u 6 ugovora na 1.036 dukata.

U periodu 1500–1524. godine, 27 fočanskih trgovaca zadužilo se kroz 94 kreditna ugovora na oko 6.700 dukata, a prosječno godišnje na 268 dukata. Istaknuti trgovci su Radič Dobrovuković, koji se kroz 12 zaduženja zadužuje na 1.375 dukata, Cvjetko Marinković, kroz 12 zaduženja na 1.041 dukata i Vuk Dobrovuković, kroz 15 zaduživanja na 2.256,5 dukata. U odnosu na sve ostale fočanske trgovce, u periodu 1500–1524. godine, Nikola Balićević je imao oko 43% kreditnih ugovora i oko 60% iznosa svih zaduživanja fočanskih trgovaca.

Glavnu karakteristiku zaduživanja Fočaka 1469–1532. čine četiri različita perioda povećanog i slabije aktivnog angažmana. Prvi period (1469–1479) predstavlja aktivan angažman zaduživanja Fočaka, uglavnom na iznose od preko 200 dukata. Drugi period (1480–1499) je slabije aktivan, uglavnom je sa zaduživanjima ispod 100 dukata (izuzetak 1496). Treći period (1500–1525, uz izuzetak 1505) je sa najvećim zaduživanjima na iznose od više stotina dukata i preko hiljadu dukata (u godinama 1509–1518. od deset godišnjih zaduživanja njih osam je preko hiljadu dukata). Posljednji ovdje razmatrani period (1526–1432) je bez zaduživanja fočanskih trgovaca.

Prof. Esad Kurtović, Ph.D.
University of Sarajevo, Faculty of Philosophy

HREBELJANOVIĆI, BALIĆIEVIĆI AND OTHER MERCHANTS FROM FOČA (1469–1524)

Summary

The analysis of loan debts made by merchants from Foča during the second half of the 15th and the beginning of the 16th century indicates that the members from the family lines of Hrebeltjanovići and Balićievići were among the prominent merchants of that time. The family has initially evolved from a certain Radohna who lived in the first half of the 15th century. He had three sons: Balić, Hrebeltjan and Vukša Radohnić. Hrebeltjan had the sons Radoje and Radivoj Hrebeltjanović. Balić's son was Vuk Balićiević, and his sons were Cvjetko Vuković and Nikola Balićiević. The latter had four heirs and their activities can be traced as far as the middle of the 16th century. Radoje Hrebeltjanović (1469–1479) and his nephew Nikola Balićiević (1500–1524), were the most esteemed from their family and they also became the most important merchants of their time in Foča.

Radoje Hrebeltjanović is mentioned in 34 loan contracts, and the complete sum of his loans amounts to 3,050 ducats, which means that annually his loans averaged at 459 ducats. His loans came from 18 different creditors, mostly from the Ragusan nobleman Tomo Bunić (five times – 568 ducats) and Juraj Miomanović (four times – 289 ducats). On two separate occasions he loaned a total sum of 645 ducats from the nobleman Marin Gučetić. In the same time when Radoje Hrebeltjanović was active (1469–1479) another 30 merchants who can be connected to Foča are also mentioned in the archival sources. They make up only 54 loans with a total sum of 2,320.5 ducats, which annually averages to 210 ducats.

From July 1479. to March 1500, fifteen merchants from Foča concluded 30 agreements with a total amount of around 710 ducats. This was a modest period in the loan trade of people from Foča in Dubrovnik. According to the number of contracts and the value of the loan, we can single out Petar Dobrovuković (two loans – 185.5 ducats), Brailo Obradović (five loans – 110 ducats), Stjepan Kosičić (four loans – 167.5 ducats) and Radič Vukeljić Vukušić (eight loans – 94 ducats).

In 25 years, from 1500. to 1524, Nikola Balićiević concluded 70 loan contracts which amounted to 9,500 ducats, averaging 380 loaned ducats per year. He had individual contracts with high loans in 1511. – 533 ducats, in 1517. – 400 ducats, in 1518. – 404 ducats and in 1518. – 370 ducats. Most of the loans were made from 1511. to 1518, amounting to 6,356.5 ducats, which represent 70% of all of his loans made in the 25-year period. His biggest loan contracts were concluded in 1517, when he loaned a sum of 1,266 ducats on eight separate occasions, and in 1518, when he loaned a sum of 1,362 ducats on seven separate occasions. Of his 70 contracts 63 were credited by 23 Ragusan noblemen, one by a nobleman from Ita-

ly, and six by two esteemed Ragusan citizens. Most of his loans came from Junije Đorđić, from whom he borrowed 1,673 ducats in ten contracts, Ivan Gučetić, from whom he borrowed 1,218 ducats in seven contracts, and Mihailo Bunić, from whom he borrowed 1,036 ducats in six contracts.

From 1500. to 1524. other 27 merchants from Foča also took loans in Ragusa. In 94 credit contracts they loaned around 6,700 ducats, averaging 268 ducats per year. The most prominent merchants of that time were Radič Dobrovuković, who loaned 1,375 ducats on 12 separate occasions, Cvjetko Marinković, who loaned 1,041 ducats on 12 separate occasions, and Vuk Dobrovuković who loaned 2,256.5 ducats on 15 separate occasions. In that period Nikola Balićević's loans amounted to 43% of all the concluded contracts and around 60% of the total amount of ducats loaned by merchants from Foča.

These loans made by Fočan merchants from 1469. to 1532. are characterized by four distinct periods of intensive and weaker activity. The first period, from 1469. to 1479, represents an active engagement of merchants from Foča and they mostly do not exceed 200 ducats. The second period, from 1480. to 1499, was marked by less intensive activity, with most of the loans made being under a 100 ducats (1496. was an exception). The third period, from 1500. to 1524, with an exception in 1505, represents the most active stage where the loans sometimes amount to several hundreds of ducats and even more than a thousand (from 1509. to 1518. of ten yearly loans, as many as eight were for amounts exceeding 1,000 ducats). There were no loans made by merchants from Foča in the last period, from 1526. to 1532.